

קונטרס

העובדות

נטול שקרים! עובדות מאומתות! ניתן לבדיקה!

להציל מבלבול הדעת, הסילוף, הטשטוש, והעיוות, שנעשה על ידי חוברת בשם:

במבט בוחן

נכתב על פי הוראת הרבנים שליט"א

אדר ב' התשע"ד

דברי פתיחה

זה תקופה שצבור בני התורה ויראי ה' מצוי במבוכה לא פשוטה, ולא שמשהו נסדק באמונתו ח"ו, מאז ומעולם לימדונו רבותינו בהיכלי הישיבות הקדושות כיצד יש להתנהג בעת מחלוקת בין גדולי הדור, הורונו שיש לכבד את שני הצדדים, ואין לשלול לאף אחד את הזכות לעשות לו רב וללכת בדרך רבו, מעצם המחלוקת שנתהוותה לא היה צריך להיות שום מבוכה, כשם שהמשנה הראשונה במסכת ברכות, כמו רוב המשניות שבש"ס בהם מצויות מחלוקות אינספור בין התנאים, אינם גורמות מבוכה לאף אחד, כל אחד יודע את אשר שנינו "אלו ואלו דברי אלוים חיים".

המבוכה החלה כאשר החלו להודיע לצבור ש"אין שני דרכים" ו"אין שתי צדדים" ו"מוכרחים להילחם בכל הכח" בעלי האינטרס הפוליטי לא שקטו על השמרים ולא בחלו בכל דרך לשכנע את הצבור שזה בכלל לא מחלוקת, כי אין שום גדול בצד השני וגם אם יש הוא לא גדול כי מי שלא נשמע לעסקנים המסורים ולא מתבייש כשהם מתבכיינים, אינו ראוי לתואר "גדול", וגם ברור שיש רק גדול אחד ואין עוד מלבדו ועוד כהנה וכהנה דברים שהחלו לבלבל את הצבור שהיה אמון עד אז על האמת הצרופה.

ואולם, בעיה אחת קשה עמדה בפני העסקנים המסורים, העובדה שעדיין לא פס הגיון מן הארץ, ועדיין ניתן לדבר קצת בהגיון, ומעט מאור זה עלול לדחות את כל החושך שלהם, פחד זה הכניס אותם לתזזית של התקפות והסתה חסרת תקדים תוך עלילות חסרות שחר, מכל הבא ליד, טענו שמסיתים נגד גדולי ישראל בעוד לא הושמעה אף מילה נגדם, והפעילו מסע טרור שאין לו אח ורע.

וכשלא עלה בידם החלו בהפצת דברי הסברה מפוצצים, תוך התקפות מכל הבא ליד מבלי סדר או היגיון נורמלי, טענו שזה שקר ש"הם" בדרך של גאוני הדורות הקודמים, וגם כל השינוי הוא רק בדרכי הפעולה, וגם שהשתנו הזמנים, ואחר כך טענו שבכלל הדרך של גאוני הדורות הקודמים לא הייתה נכונה גם בזמנם ...

ולאחר שכל זה גם לא עלה בידם "עשו חושבים" והחליטו שצריך להתחיל לעבוד בתיאום, וצריך פעם אחת לענות כמו שצריך, באופן שישכנע אחת ולתמיד את הצבור שהוא חייב לתמוך בכל מחיר בהשקפה המעודכנת, ולצורך זה הושיבו דמגוג שכבר כתבו הוא ובני משפחתו כמה קונטרסים, והפעם הוזילו זהב מכיסם ופתחו בפניו ארכיונים, והוא עשה ככל שביכולתו כדי להנחיל לדור את ההשקפה המעודכנת.

ואכן בסופו של דבר הוציא מתחת ידו דבר מסוכן, הצליח בתרגילי דמגוגיה, תוך שמנסה ללמד מן היוצא מן הכלל על הכלל כולו, לשנות כבר מעתה את התדמית של הרב שך ולחדש בטובו היסטוריה חדשה... שוב הרב שך לא נלחם בקיבוצים ח"ו, הרב שך המעודכן הוא לא זה שאומר שהחינוך החילוני חמור יותר מהשואה וזוכה להתקפות מכל חוגי ההשכלה החילונית, הוא לא זה שיוצא נגד חב"ד, הוא לא זה שבז לתרבות החילונית, צריך לעשות הרב שך חדש תיכף ומיד!

מעתה ועד עולם כל הגדולים נגד הפגנות, שרק מזיקות ומחזקות את החילונים, אך גם הזמנים השתנו וכיום לא מתאים לעשות הפגנות כמו ש(לא) עשו פעם... ובסוף כן עושים הפגנה, ומהר מוציאים מהדורה חדשה של החוברת, ומשמיטים את הקטעים נגד הפגנות, פשוט בינתיים התעדכנה לה ההשקפה, ובקרוב יופיע בשוק "כרטיס חכם" המעדכן את ההשקפה באופן אוטומטי בשעת הצורך¹...

איך אומרים: "ט.ל.ח. החברה רשאית להפסיק את המבצע בכל עת" ("במבט בוחן" עמ' 13)

**

אך האמת שמדובר בדבר עצוב מאוד, במשך כשש עשרה שנים היה ברור לכל בן תורה באשר הוא כי גיוס לצבא הוא בגדר ייהרג ואל יעבור, אף אחד לא העז לערער על כך, ואף אחד לא שאל שאלות, לפתע ביום הוצאת החוברת לאור כולם יודעים שאין שום ייהרג ואל יעבור ואין לזה שום מקור הלכתי, מבלי שאף אחד מנסה לעשות חשבון נפש, איך נתתי שירמו אותי במשך שש עשרה שנה? על סמך איזה מקורות אני

¹ עוד עדיין טעון עדכון עניין אי ההתייחסות שייתכן וגדולי ישראל מכל החוגים יורו שלא להתייבב, וגם הנושא של גזירת שמד שהתברר ביתד יום ו' ה' באדר ב' תשע"ד במאמר מהגרא"י קוק שהגרא"ל כינה את גזירת הגיוס "גזירת שמד", וסתר דברי החוברת.

בונה לעצמי את הדרך בחיים? בהינף חוברת ההסתכלות על חמורי חמורות מתחלפת בין רגע, העיקר שזה לטובת ה"צד" שלי, וחשוב מזה, נגד ה"צד השני".

ולשם מה זה היה נחוץ? האם יש איום של מוות על הבלתי מתגייסים שיש "הצלת נפשות" להגיד שזה לא ייהרג ואל יעבור? הרי אין שום נפק"מ, ויש דרכים אחרות "להציל" את "כבוד התורה" המדומה, לשם מה היה נחוץ לקרר את העיקרון החשוב כל כך??? ובאיזה ראיות הלכתיות נעשה שימוש כדי לסתור את פסק הגדולים?? שום ראיות! בין לילה היה ובין לילה אבד!

**

כדי להשיב את השפיות למקומה ניכר הצורך לתת תגובה הולמת לדברים שפורסמו תחת השם "במבט בוחן", בכדי שיפסיקו לבלבל את האנשים בשקרים עובדתיים, בתוספת מספר פרשנויות כזב הבאים להעמיד מספר עובדות מועט כביכול הם שיטה רציפה ואחידה.

נשתדל לא לרדת לפרטים הקטנים והשוליים אלא להתייחס לעיקר, תחילה נכתוב מספר פרקים על נושאים שנשנו כחוט השני לאורך כל הקונטרס ומעידים על כותבו שאינו מבין בנושאים שכה הרחיב לכתוב עליהם, נראה שרוב דבריו מבוססים על חוסר ידע ועיון ביסודות ההשקפה התורתית.

ותחילה ראוי להקדים, ידוע כי "אין שקר שלא מאמינים לו, יש שקר שלא חזרו עליו מספיק פעמים" במשך כל התקופה מנסים ליצור לבני התורה תדמית של אנשים שעל דעת עצמם יוצרים דימויים לדורות קודמים, ועל דעת עצמם מחליטים מה צריך לחשוב והיאך היא ההשקפה, מתארים זאת כאילו לנתי גרוסמן יש קבוצת אוהדים, והוא המלך הוא איש ההשקפה ועל פיו יישק כל דבר, כאילו יש איזה קדושה במאמרים שכתב לפני יותר משני עשורים, לצורך השעה דאז, זהו שקר ועלילה מוחלטת! צבור בני התורה צועד לאור רבותינו, לאורו של מרן הגאון רבי שמואל אויערבאך שליט"א ועוד מגדולי הדור, כל ניסיון ליצור תדמית שונה הוא בגדר עלילה ותו לא.

כל אחד יודע שהמחלוקת המטרידה כיום רבים וטובים לא החלה ב" בסיון תשע"ב אלא למעלה מעשור קודם לכן, כל ילד יודע שלמרות שהיו עוד מגדולי הדור שנקטו צד בנושא, תמיד נקראה השיטה על שם מרן הגר"ש שליט"א, היות וידעו כי הוא זה שיש בו את תכונות ההנהגה והוא זה שראוי להוביל את קו זה.

מאז תקופת מרן הרב שך היה הוא העושה והפועל מאחורי הקלעים בכל המערכות הציבוריות, והוא היה החייל הנאמן של מרן הרב שך כידוע לכל, ואף בבית מרן הרב אלישיב היה יוצא ונכנס תמידין כסדרן, ומדבר איתם על כל ענייני הכלל, והם העריכוהו ונתנו לו כבוד מופלג, וראו בו אחד מאלו הראויים להנהיג את כלל ישראל כעדות כל באי ביתם ובני משפחתם, ועובדת קיום הוויכוח בינו לבין הגראי"ל הייתה ידועה גם להרב אלישיב בצורה ברורה, ולא זו מכבודו, ולא עוד אלא שביטא בפניו הערכה מרובה לו ולדעותיו ואף גיבה חלק מהם בתוקף אף נגד דעת הגראי"ל עד שהעידו בפני בני ביתו של מרן הגר"ש שדעת הגר"ש הייתה ברת משקל אצלו הרבה יותר מדעת הגראי"ל, ותעיד על כך העובדה שרוב בני משפחתו שהיו רגילים אצלו ושמשהו בחייו בענייני הצבור כחתנו הגרע"א והגרבי"ר, ובניו הגר"א וצ"ל ויבלח"א הגר"מ, ועמם רובם המוחלט של הנכדים הקרובים אליו, כולם כיום בדרכו של הגר"ש.

ומלבד מרן הגר"ש שליט"א ישנה שורה ארוכה של ראשי ישיבות ות"ח גדולים שס"ל כהגר"ש ובראשם הגרב"ש דויטש שליט"א ועמו הגר"י עדס, הגר"ז שוב, הגר"י בורדיאנסקי, הגר"י זלושינסקי, הגר"א דויטש, הגר"י ארנברג, ועוד רבים.

**

לפני שניגש להשיב על הדברים שנכתבו, חשוב להדגיש, כי ישנו סוג של טענות שקימות על כל צד שהוא בכל צורה שהיא ועל כן הם קטנוניות מכדי להשיב עליהם ידוע כי מי שטען בדור קודם "שני דברים לדור" טוען כיום להיפך, וההיפך להיפך, ידוע כי כיום צד אחד שייך לצד אחד בפוניבז' והשני לשני, על אף שהנידון שם הוא נדון השייך לשו"ע חושן משפט ותו לא מידי, אלו שביזו את הגראי"ל הפכו לחסידיו. אחרים שכידוהו, וממשיכים לכבדו, אוחזים בנושא זה כדעת החולקים, טענות מסוג זה קיימות משני הצדדים וכן טענות רבות נוספות, אין צורך להשיב על טענות מסוג כזה שברור לכל שאינם ממין הטענה.

עוד חשוב להדגיש מהם השיטות הדמגוגיות בהם השתמש כותב החוברת, על מנת שנוכל לנסות להשתחרר מאותם דמגוגיות שכטבעם מחלחלות כארס של עכנאי.

ראשית, שיטת עניית התשובות, במקומות רבים בהם הצליח להבין הכותב שיש פירכא או תשובה פשוטה על דבריו (כשהיא עדיין הייתה ברמה ששכלו משיג אותה) הוא בחר להיות בעצמו לפה לאותה פירכא כדי לומר "אל תחשבו שלא חשבתי על זה" והפטיר באיזה נו, נו או משפט מחץ חסר תוכן, על הקורא לשים לב לדברים אלו ולדרוש תשובות מלאות שלמות ומובנות, על כל שאלה.

שנית, הכותב השתמש פעמים רבות במילים מפוצצות ו"הרים את הטון" על נקודות מביכות בשיטה הישנה והמוכרת "ההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה"

שלישית, הכותב ניסה להקצין את שיטת הגר"ש שליט"א ובפרט פרטים מסוימים ממנה עד כדי עיוות ("נטורי קרתא"), זו במטרה לשים אותה כיעד להתקפות, על הקורא להשתחרר מתדמית שלילית זו שנותן הכותב ולבחון את דברי הגר"ש ותלמידיו מפייה ומפי כתבם.

רביעית, כמעט אחרי כל קטע הוא "מנסה" לנחש את תגובת "הפלס" זו במטרה להציגם כאנשים קיצוניים ובלתי הגיוניים, אם לא יצליח לסתום להם את הפה, לכל הפחות אולי יצליח לדבר במקומם, ואגב, להרוויח עוד כמה דקות ליצנות, כדרכו, וכבונוס מהצד לרדד ולהרדים את קהל קוראיו.

מלבד כל זאת נעזר הכותב בשקרים עלילות ערבוב מושגים וחצאי אמיתות לאורך כל החוברת, מה שנותן לנו הוא לעשות סדר ולפלס את הדרך מאותם אבני נגף שהוא שם בפנינו.

ראוי לציין בטרם נפתח בדברינו כי אין צורך להשיב ל"עובדות" שצוינו בלי שום מקור או במקור אנונימי, שכן גם אנחנו נוכל להמציא ולהכחיש עובדות כאוות נפשנו, לא נדון אלא בעובדות הידועות לכולם, או שהובררו והוכחו.

פרק א'

הסילוף: "תורתו אומנותו" – "מי שלומד"

הנושא המצוי בצורה הרחבה והמפורשת ביותר בין כל דפי החוברת "במבט בוחן" הוא הנושא החמור מכל ואשר התוצאות החמורות שיכולות לצאת ממנו הם מחרידות כל לב, הוא ההשוואה המקוממת בין המושג "תורתו אומנותו" שהיה העילה החוקית לאי גיוס בני הישיבות במשך כל השנים, לבין הקריאה לגייס כל מי שלא לומד, כאילו שני דברים אלו אחד הם, וגדולי ישראל שקבעו את מסגרת "תורתו אומנותו" בעצם הסכימו לגייס מי שלא לומד, וכל המשנה מזה ידו על התחתונה...

אלא שתימה גדולה עולה מתוך הדברים, הרי מאז ומעולם היו בחורים שלא למדו, ושלא מצאו את מקומם בישיבה, למה היה צריך לחכות עד תשנ"ט כדי לפתוח את הנח"ל, מה היה קודם?!

כמובן שבעל החוברת "שוכח" לגלות לצבור שמעולם לא עלתה על דעת גדולי ישראל לשלוח בחורים לצבא, וכל כוונתם הייתה להיפך, להכניסם לישיבות, הם לא הקימו צבא חרדי, אלא הקימו את עולם התורה, אך ידיעות "כפירה" שכאלו אין מקומם בחוברת.

ברור לכל מבין שאין צל של ראייה לא ממכתב מרן הגרא"מ שך, ולא מהוראת הסטייפלר, כל אלו מטרתם הייתה אך ורק להביא לכך שבחורים באמת יישבו וילמדו בישיבות, ומעולם לא עלה על דעתם שילכו לצבא ח"ו, כברור לכל מבין ולכל מי שזוכר את התקופה.

וכדרכו בונה בעל החוברת את בנייני הכזב שלו בשלבים, בתחילה הוא מנסה לומר שתורתו אומנותו שייך ל"בחוץ", והיינו שכך אומרים לחילונים, אבל באמת לא צריך לגייס גם את מי שלא לומד, ורק בסוף, "נזכר" להוציא כל רוחו, ולומר שבעצם עיקר המסורת גם להלכה למעשה היא רק תורתו אומנותו והיינו "מי שלומד" ותו לא מיד.

וכך כותב בעל החוברת כשהחליט הכסיל להוציא כל רוחו: "וכמה מפליא כי שני ייתדות ההשקפה" הגדולים אשר מהם יתד ופינה לניגוח גדולי ישראל שליט"א בשעת הצורך יסודם ב'דיוקים נוראים' מתוך דברי הרב שך בתשנ"ח (!) וב'פולולים' עצומים ממכתב הגרי"ש בתשע"ב (!) ובניגוד למה שהם עצמם נהגו בכל מכתביהם הקודמים בכל השנים, ולמה שנהגו כל גדולי ישראל שלפניהם, וכל זאת בשעה שלא ניתן לברר אצלם את כוונתם. הפלא ופלא"

"מרבצי התורה ויראה שליט"א זוכרים אמנם היטב כי מרן הגרי"ש התייצב לזעקת מרן זיע"א בזמנו, בהזכרת הנוסח 'תורתו אומנותו' המקובל מבלי "להבין" את המהפכה הכלולה בדיוק הנפלא הנ"ל..."

וממשיך וכותב בלי להתבייש:

"דעת הגרי"ש אינה משנה כלל וכלל. זו חריגה ברורה מסמכותו. תפקידו איננו להפריע ל"מרבצי התורה" המסורים- אלא להיפך תפקידו הוא אך ורק לאפשר להם בסוף ימיו, לדייק, לפלפל, ולהוציא ממנו את המהפכות הרצויות להם..."

כל מי שמעיין בדברים נוכח מיד בנוראותם וחומרתם, כמובן שהכותב נזהר מאוד אך ברור לכל הרמז העבה שהוא שוזר בדבריו, מכתב הגרי"ש "הוצא" ממנו לאחר שהוא כבר לא היה במיטבו ר"ל (אלא שמעניין מאוד שבדיוק לאותה תקופה מייחסים להגרי"ש את ה"הוראה" על השינוי ביתד, הוראה שלא רק שלא נכתבה על ידו, גם לא נודעה לרבים אלא חודשים רבים לאחר שנפל למשכב, ואת "הוראה" זו מקבלים ללא עוררין) ננסה לחשוב מה היה קורה אילו מאן דהוא היה מעז לומר דברים דומים על מרן הגראי"ל שליט"א.

דבריו הברורים של מרן הרב שך זיע"א הם "דיוקים נוראים" ודבריו הבהירים של מרן הגרי"ש הם "פולולים עצומים"².

² גם כאן נהג בנו בעל החוברת "טובת עין" וכדי שלא נטרח להשיב לו דאג להשיב בעצמו (עמ' 62) במטרה להיות ל(סותם)פה לצבור בני התורה, ואגב, גם דאג לספר לנו מה מקורות המימון שלו.

וראוי למסור בזה דברים שנאמרו על ידי בני ביתו של מרן הגרי"ש בקשר למכתבו זה (נדפסו בקונטרס "קובץ אגרות" בעניין הגיוס, ראוי לעיין בדברים בשלמותם ונביא רק קטע אחד מתוכם): "שלשה שבועות מונח היה הנוסח לפניו, תוך שהוא נושא ונותן אודותיו שוב ושוב עם גדולי תורה ובאי ביתו הקרובים שליט"א, ומגיה היטב כל תג ותג. במוצש"ק מקץ (חנוכה) עבר שוב בעיון כשעה חדא על כל המכתב, קרא לבאי ביתו ולאחד מגדולי התורה שליט"א שנכח במקום, והודיע להם כי ברצונו לחתום, וחתם"

וכך "הוציאו ממנו" את המכתב...

ונשוב לגופן של דברים, למעשה מתוך דברי הכותב עולה כי דברי הגרי"ש באיסור שירות אזרחי, ועצם הכפיפות לפורקי עול הם, בניגוד גמור לדברי גדולי כל הדורות שתבעו תורתו אומנותו, דהיינו שהוא בעצם אומר בפה מלא כי לעולם כל הדרישה היא רק "תורתו אומנותו" ורק "מי שלומד" ותו לא מיד, ורק את דעת הגרי"ש סילפו במכתב ש"הוציאו ממנו".

בהינף ידו "שכח" הכותב את המשנה ה"פשוטה והברורה" שמי שלא מבין אותה הוא "טעון טיפוח" שיש הבדל בין "בפנים" ל"בחוץ" ומניח בצורה חדה וברורה שהאמירה שהכפיפות לפורקי עול היא הרסנית בעצם מהותה היא סותרת לדברי כל גדולי הדורות בעבר ובהווה.

גם שכח הכותב כשהוכיח משתיקת הגרי"ש כל השנים, את מה שכתב הוא עצמו, שכל דרישתו התקיפה של הגרי"ש באלול תשנ"ט לפרסם שהחכ"ם לא מתעסקים בעניין המסלולים, היא כדי ש"בפנים" ידעו שזה אסור, דהיינו שכבר אז הוציא הגרי"ש איסור על המסלולים, וא"כ מה שתיקה יש כאן.

ראוי באמת לברר ולומר בקול ברור מה הייתה דעת כל גדולי הדורות, והאם השתנה משהו בתקופה האחרונה לחייהם...

**

השאלה המרכזית שיש לשים עליה דגש היא: אם באמת לא קיים שום הבדל בין ההצהרות הישנות של "תורתו אומנותו" להצהרות החדשות של "מי שלומד" למה באמת היה צורך לשנות את הנוסח, הרי נוסח זה היה ברור לכל ונשנה על ידי כל גדולי ישראל בכל הדורות בכל מכתביהם, ואף אחד לא שינה אותו, למה באמת ניכר הצורך הדחוף לכתוב בעקביות נוסח שונה, האם באמת זה רק "אגב שיטפיה" ו"לא דווקא"? למה לגדולי ישראל בכל השנים לא היה שיטפיה וגררא, וכאן השתנה הנוסח, האם באמת אין שום הבדל אלא נוסח בלבד?

יתר מזו הנוסח תורתו אומנותו הוא נוסח די מפולפל, המופיע בש"ס רק לגבי רשב"י וחבריו הפטורים מתפילה, למה באמת גדולי ישראל לא חשבו להשתמש בנוסח פשוט ומקובל יותר: "לומדי תורה" או "בני ישיבות" מה היה דחוף לחפש מונח מעניין כל כך?

התשובה היא פשוטה וברורה, הנוסח "תורתו אומנותו" לא כולל רק את מי שלומד, אלא כולל גם את מי שלא לומד כל עוד אינו עוסק בעבודה או עיסוק כלשהו³, והיינו שבעיקרון העסק שלו הוא תורני כי הוא נמצא בישיבה, ואין לו עבודה אחרת, אלא שאומן זה נעדר מאומנותו לפרק זמן בלתי מוגבל, הוא לא פרש מאומנותו, אלא שכרגע מסיבות מסוימות הוא לא מבצע אותה בפועל.

מטרת ניסוח זה הייתה כפולה: א' לכלול גם את מי שלא לומד בפועל כרגע ונמצא בישיבה, ב' והעיקרי, כדי להקים את עולם התורה מחדש נזקקו גדולי ישראל ליצור מצב שבו המקום הטבעי של כל צעיר חרדי יהיה בישיבה⁴, וכדי שלא להפנות את צעירי הצבור לעבודות כלשהן, יצרו מצב של חוסר ברירה, כיוון ששירות צבאי ע"י צעיר חרדי היה (עדיין) מחוץ לתחום של כל אדם חרד, השתמשו בהסדר זה כדי להקים מחדש את עולם התורה, וכדי שלא ייווצר מצב של "חצי לומדים חצי עובדים" קבעו את הקריטריון של "תורתו אומנותו".

³ וזה ממש לשון מרן הסטייפלר שהובא בחוברת (עמ' 18) "אלה שרשומים בישיבות כדי להיות פטור מהצבא והם עובדים, הם רודפים גמורים וכו'" הבעיה הייתה רק עם העובדים.

⁴ ראוי להזכיר כאן את הגדרת הסטייפלר זצ"ל בספרו ברכת פרץ שבימינו לישיבות יש תפקיד כפול, והיינו להגן על ההשפעה של הרחוב וכו', וק"ו בן בנו של ק"ו להגן כנגד השפעת צבא המינות.

וזהו דבר שכל מי שהיה למעלה מגיל 18 עד לביטול חוק טל יודע, כי אחד מהתנאים עליו היו צריכים בני הישיבות לחתום בעת דחיית השירות הוא ההתחייבות שלא לעסוק בשום עבודה או עיסוק כלשהו אפילו אם זה נעשה בנוסף ללימודים, תנאי שהיה אמור לגבי כל המקבלים דחייה עד לחוק טל, ומאז חוק טל הוגבל "משום מה" ו"בלי לשנות כי הוא זה מהנהגת רבותינו שבכל הדורות"

כך שההשוואה בין "תורתו אומנותו" לבין "מי שלומד" היא חסרת שחר ובסיס, ותוצאותיה הרסניות.

וידוע שבשלב מסוים הוצע למרן הגרא"מ שך זצ"ל על ידי פוליטיקאים מסוימים לשנות את ההסדר המקובל ולתת לחרדים פטור מלא, ומרן זצ"ל סירב באומרו שרצונו שיהיו מחויבים להמשיך וללמוד בישיבות ולא ייצאו לעבודה.

והעובדות מוכיחות שכך הם פני הדברים עוד מזמן מרן החזון איש, הרי עד אותה תקופה היו בחורים רבים שעבדו כמו שתעיד למשל עובדת קיומה של חברת "תפארת בחורים" של הג"ר אברהם אלישיב זצ"ל אבי מרן הגרי"ש, שעיקר מטרתה ויסודה הייתה עבור בחורים עובדים, וכ"ש אצל נשואים, הדרך הפשוטה של כולם הייתה שיוצאים לעבוד, מה קרה פתאום? מה שינה את התמונה? האם אז לא חשבו על פיתרון של "נח"ל חרדי" או "צבא על טהרת הקודש" ולכה"פ שירות לאומי או אזרחי? למה לא היה אפשר להמשיך לעבוד כמו קודם? פשוט וברור שהיו אלו גדולי ישראל שראו צורך ליצור הסדר שיחייב כל צעיר חרדי לשבת וללמוד, כשהסדר זה נשען על העובדה הפשוטה והברורה לכל שאף חרדי לא ירצה למצוא את עצמו בצבא.

ודבר זה גלוי וידוע היה גם לראשי השלטון, הם לא היו טיפשים, והם ידעו ששום חרדי לא משרת בצבא מבלי כל קשר ללימוד תורה, ושזו עמדתה העקרונית של היהדות החרדית, ולכן תמיד היה רוב בכנסת להמשיך את הסדר הדיחוי גם כשיהדות התורה הייתה באופוזיציה עד תשל"ז, ומתשנ"ב עד תשנ"ו, וגם אם היו שניסו לגייס היה זה רק למטרת ניגוח ונדחה ע"י הרוב, והוועדות שהיו לצורך זה לא היו רציניות, אלא רק מתוך רצון של השלטון להרגיע את מתנגדיו, ולא כדי להוציא מזה משהו רציני כאשר הוברר בסוף ששום דבר לא השתנה, וכל זה כי היה ברור לשלטון שזה לא יעזור לו ושום חרדי לא יתגייס מעצם היותו חרדי, ולכן אין טעם לנסות ולהתבזות, חרדים לא חוגגים את יום העצמאות וגם לא משרתים בצבא, נקודה.

אך הכותב פליג ע"ז וכדרכו לסתור דברי עצמו בונה דבריו בשני שלבים תחילה טוען שהסדר "תורתו אומנותו" היה כלפי חוץ, וכלפי פנים כל חרדי נפטר מהצבא, וממש כהנהגת הגרא"ל דהאידנא, ואח"כ מחליט ש"תורתו אומנותו" היה גם הגדר כלפי פנים ובאמת מי שלא לומד צריך להתגייס.

ולאותו צד שגדר תורתו אומנותו היה כלפי חוץ ננסה להראות איך נראים פני הדברים :

בשנת תש"ט חוקק בכנסת "חוק שירות ביטחון" המחייב את כל אזרחי ישראל להתגייס לצבא, גדולי ישראל נחרדים ביותר ולא יודעים כיצד לפטור את החרדים מהדבר נורא זה ומחליטים על "תורתו אומנותו" אך לפתע נזעקים "ומה נעשה למי שלא לומד?" ואז עלתה ההצעה "נבלף עליהם! נפטור את כולם כאילו הם לומדים" ההצעה נתקבלה בסיפוק רב, בן גוריון קנה את הבלוף, וככה כל ראשי הממשלות שאחריו מימין ומשמאל, כך לא עלו על התרמית האדירה במשך 38 שנים עד שנת תשמ"ז.

בשנת תשמ"ז נפל דבר בישראל ראשי השלטון "עלו" על הבלוף וקלטו שיש רבים הרשומים בהסדר אך לא לומדים, הם נחרדו ובאו לפתוח וועדה שתשים את הדברים על השולחן, מרן הגרא"מ שך נחרד, דן בדברים הרבה עד שעלה במוחו רעיון, פשוט לבלף עליהם פעם שנייה ולספר להם שהפעם זה אמת, הוא שלח מכתב לוועד הישיבות, והעסק נרגע, השלטון הבין שהפעם זה אמת, והניח להם למרות שזה היה באמת בלוף נוסף, וכך היו 12 שנה של שקט, עד שנת תשנ"ט אז שוב קלטו החילונים שזה בלוף והבג"ץ ביטל את ההסדר, ולרבותינו לא נותרה הברירה אלא למצוא רעיון מקורי בדוגמת חוק טל בו יבואר... שעכשיו זה באמת באמת באמת, ושוב לא מבבלים ומעתה זה אך ורק מי שלומד, פשוט, גאונות של ממש, וכך זכה עולם התורה ל12 שנה של שקט, שבהם לא התגייס שום חרדי גם מי שלא לומד וכמו תמיד, רק שבשנת תשע"ב אחרי עוד 12 שנה שוב נתגלה הבלוף, ואז כבר באמת לא ידעו מה לעשות, עשו תפילות, לימוד חמש ימים ברצף, שישי שבת, וכו', עד שהבריק הרעיון המדהים, לומר להם ע"י החכ"ים שהפעם זה באמת באמת באמת באמת וגם, ב א מ ת. נקודה. וכששמעה זאת שקד היא באמת השתכנעה ואמרה

בתקשורת שהיא מאמינה לחרדים, ופתאום הפלס דורש מיתד שיאמרו שזה לא רק מי שלומד, מה אתם רוצים שחברי הוועדה יבינו שהחכמים מסמאים את עיניהם???

האם אנחנו חיים בחלם???

ברורים הדברים שאמרנו, כל השנים היה ההסדר "תורתו אומנותו" בתור העילה החוקית לאי גיוסם של החרדים, לא היה כאן שום תרמית, ושום משחק "פנים-חוץ" הכל היה ברור גלוי וידוע, חרדים לא מתגייסים מפני עילת "תורתו אומנותו".

באותם תקופות, כשהחלה פריחת עולם התשובה ונזקקו גם להסביר יותר את הנושא לחילוניים הבאים להתקרב, בחרו להציג בפניהם לכל הפחות בשלב הראשוני את הנושא כעניין של תורה מגנא ומצלא, כשההסבר האמתי לזה הוא הרבה יותר, ההסברה תמיד עבדה עם העילה החוקית הרשמית, ולא דווקא עם עצם ההשקפה החרדית האמתית⁵.

על דעת התורה על הציונות אין צורך להרחיב, כל אחד יודע עד כמה התנגדו רבותינו לתנועה זו ותבעו להרחיקה בכל מחיר מלבנו ונפשותינו, למדונו כי הציונות החרובה את עם ישראל כאשר שלחה מיליונים מהם לשמד רוחני, ובשב ועל תעשה גם שימנה את מכוונות ההשמדה הנאצית, כל אחד יודע ומכיר זאת והדברים כתובים המה על ספר מלחמות ה'.

גם אין צורך להרחיב על העובדה הפשוטה והברורה על היות הצבא צבא ציוני, לא ייתכן שחייל ילחם בחירוף נפש על ערך שזר לו, וברור שכל הנכנס לצבא הוא על דעת כן שיכיר בציונות כערך, ולצורך זה הם דואגים להחדרת ערכי הציונות לכל המשרתים, וגם בלי זה הרי לימדנו בעל ספר החינוך בדבריו הקדושים במצווה ט"ז: "כאילו תאמר דרך משל שהכריחו המלך ומינהו באומנות רעה, באמת אם כל עסקו תמיד כל היום באותו אומנות, ישוב לזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור, כי ידוע הדבר ואמת שכל אדם נפעל לפי פעולותיו" אין מי שמשרת בצבא ולא נכנסים בו ערכים ציוניים. וברור, אם כן, שאין ליהודי חרדי, בכל מצב שהוא, מה לחפש בצבא.

כל זה היה פשוט וברור לכל עד לחוק טל, ויותר נכון עד להקמת הנח"ל החרדי, בהקמת הנח"ל נפל דבר בישראל, שוב "תורתו אומנותו" הוא לא רק עילה חוקית, אלא גם דבר המיושם הלכה למעשה.

וכך אומר ח"כ ר' אברהם רביץ ז"ל בראיון ל"בקהילה" כ"ט כסלו תשנ"ט: "יש רבים שמנהלים אורח חיים חרדי רק בגלל שהם מזהים את עצמם כתלמידי ישיבות למרות שהם לא כאלו. אולי הם לא רוצים, אולי הם לא יכולים. בפועל הם לא עוסקים בתורה כל הזמן. אבל לפחות זה האידיאל שלהם: להיות שייכים לעולם התורה. הייתי מגדיר את זה שהם חיים בצל עולם התורה"

ובהמשך דבריו: "אם הצבא והחברה הישראלית תמצא מסלולי שירות בקהילה שהם לא מוציאים את הצעיר מהמסגרת הרוחנית שלו, או אפילו בצבא – וזה היה הרעיון של הנח"ל החרדי – זה יהיה טוב"

לא מדובר על "חייבי כריתות", ולא מדובר על "בחוף", זה ראיון שניתן לעיתון שמזהה את עצמו כחרדי, והמסר שלו חודר לתוך המחנה פנימה.

אמנם כעבור 6 שנים נותן רביץ ראיון להשבוע בירושלים ושם סגנון הדברים כבר שונה "הבחורים האלו שהיו אומרים להיכנס לנח"ל היו בחורים שכבר שנתיים לא הניחו תפילין, ובצבא הם צריכים לעשות את זה בפקודה. הם חיללו שבת בפרהסיא עם הכיפות השחורות, ובצבא אסור להם לחלל שבת. חלק מהם הידרדרו לא עלינו לעניינים שהצניעות יפה להם. ובצבא זה אסור בפקודה. כל יום היה אמור להיות שיעור מפי רמ"ם בישיבות שהצבא היה מוכן לשלם על כך"

⁵ אגב, בחוברת (עמ' 10) מובא מאמר מהגרא"י רוטר שליט"א בעניין הצבא, כשהוא חתוך באמצעו, עקב טעות בחיתוך מובאת שם שורה מתוך קטע נוסף שבעל החוברת כנראה רצה להשמיט ושם "מעשה לסתור" הגרא"י שליט"א כותב מאמר חיזוק על "שבת לוי" ומציין בו בפירוש שכל זה גם אילו הייתה זו מדינה של "ימות המשיח" שבנויה ומתנהלת ע"פ תורה, וכ"ש כאן שלא, אך את הקטע האחרון בחר כותב החוברת להשמיט מסיבות ידועות.

עוד הוסיף: "מי שהיה צריך לבחור את המתגייסים הייתה ועדת רבנים יר"ש שגדולי התורה בחרו בהם, זה מוסכם, את הכל יש במסמכים כתובים, הם היו בית דין, הם אלו שהיו צריכים לבחור את המתגייסים לנח"ל, לא הצבא. נקבעו שלושה רבנים שיבחנו כל בחור הרוצה לבוא לנח"ל"

הבה ונבחן האם הדברים עומדים במבחן המציאות, כמעט כל אחד מאתנו מכיר בחור אחד או שנים שהתגייסו לנח"ל, באמת כמה מתוכם היו כאלו שכבר שנתיים לא הניחו תפילין? כמה מהם חיללו שבתות בפרהסיא? כל אחד יכול לבדוק זאת!⁶

ובכן שינוי ישנו והוא קיים, שוב תורתו אומנותו לא רק שיצא מגדר עילה חוקית בעלמא, ולא רק שיצא מגדר אמירה חיצונית לתקשורת, אלא הוא מיושם הלכה למעשה, בחורים חרדיים מוצאים את עצמם בצבא, זוהי תופעה קיימת.

לא זו בלבד אלא שגם המושג "תורתו אומנותו" שפירושו עד היום היה מי שאינו עוסק בעבודה או עיסוק אחרים, שונה, וכעת הכוונה מי שלא לומד, מי שלא לומד בפועל, או לכה"פ שלא נמצא במסגרת לימודים.

כל זה עוד בטרם נחקק חוק טל, אך משנחקק החוק נפרצו הגדרים עוד יותר.

חוק טל הכניס ארבעה שינויים עיקריים במצב הקיים:

הראשון, מעתה הותר לתלמידי ישיבות לצאת לעבודה מחוץ לשעות הלימוד, לא עוד "תורתו אומנותו" אלא לומד תורה, אף שיש לו אומנות אחרת.

השני, שנת הכרעה, בה ישנה הזדמנות לבן ישיבה לצאת מכותלי הישיבה ולצאת לעבוד ללא חובה בשירות צבאי! אותו יסוד עליו עמלו רבותינו כדי שלא יצאו לעבוד, וכדי שיישארו בעולמה של תורה, לא קיים עוד! לא עוד תורתו אומנותו, מכאן ואילך יכול כל אחד לצאת לעבוד מבלי להתחייב בשירות צבאי.

השלישי, מסלולי הגיוס למיניהם שכללו, מסלולי גיוס לחרדים שנקראו "שח"ר" ומסלולי שירות אזרחי, דהיינו סיוע בארגוני הצלה שונים, או לבחורים נושרים.

הרביעי, אחד מעיקרי חוק טל היה למטרת הוצאת חרדים לשוק העבודה על מנת לבוללם בחברה הישראלית, ולכן נקבע עיקרון לקדם מגמת לימודי מקצוע במכללות וכד' לחרדים, בהטבות מופלגות למען יעזבו מקור מים חיים.

דהיינו כמעט כל מה שקבעו רבותינו בהסדר תורות אומנותו לא קיים עוד, חרדים שלא לומדים בפועל מתגייסים לצבא או לשירות אזרחי, וחמור מכך שירות אזרחי כולל גם לומדים שמתגייסים ללימוד עם נושרים (וכך גם גדר "מי שלומד" לא קיים עוד), חרדים יוצאים לעבודה מבלי להתחייב בשירות צבאי באין מסגרת מחייבת.

ועתה הבה ונבחן האם חוק טל היה רק כלפי חוץ או גם כלפי פנים, דבר זה ייבחן במבחן התוצאה כדלהלן:

עד היום למעלה מ-8000 חרדים שרתו בצה"ל מהם יותר מ-3000 בנח"ל ומספר דומה בשח"ר, 3000 שירתו בשירות אזרחי בצורה כזו או אחרת.

ומי מפעיל את השירות האזרחי? רבים מארגוני החסד וההצלה שכל אחד מאתנו תורם להם כשהוא זקוק לישועה, ורוב הישיבות והארגונים העוסקים בבחורים נושרים.

וכל זה "בחוץ" ובדיוק כפי המסורת המקובלת של "תורתו אומנותו"... מזעזע!!!

וכבר היו דברים מעולם, חוק ברוח חוק טל כבר הוצע שנים רבות קודם לכן כמו שעולה ממאמר שפרסם מרן המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל בעיתון המודיע בחשוון תשל"ה ונדפס בספרו "מאמרי ימי הרצון" וזה לשונו:

⁶ אחת מהטענות הנטענות בחוברת היא שהגראי"ל לא הקים את הנח"ל ולא קשור אליו, ובאמת ראוי להאמין שכך הוא, שכן חזקה על ת"ח שלא ייתן ידו לזה, אך הפלא הוא הרי מ"מ הנח"ל קיים, וקיבל גיבוי מהעסקנים והחכמים החרדיים, וייתד נאמן" מעולם לא כתב דבר נגדו, האם זה די בכדי להסיק שמשחו לכה"פ בעסקונה לא מתנהל כראוי?

"ראשי הישיבות וועד הישיבות יעמדו כחומה בצורה נגד כל ניסיון להכליל את בני הישיבות באיזה אופן שהוא בצבא, והממשל יודע זאת, כי מיליונים ביהדות העולמית תומכים בזה. לכן לא יעשו צעדים דרסטיים לגייס בני הישיבות, אלא יעדיפו לברור לישיבות מיתת יפה – מיתת נשיקה: עלולים להציע הנחה גדולה לבני הישיבות, שאם בגיל 23 ירצו להתגייס, יצטרכו לעבור אימוני טירונות רק תקופה קצרה, אולי חמשה חדשים, ואין המדובר בגיוס חובה אלא רק כאלה שירצו להתגייס מרצונם הטוב. כמובן, בידי משרד הביטחון להציע זאת, ובידי בני הישיבות – להישאר במקומם ולהמשיך בלימודם, אולם, אולי לחש מישהו לאנשי משרד הביטחון כי ע"י ג'יסטה כזו ירבו בני הישיבות להתגייס, ואולי אף יהי מקום של לחץ סמוי על הישיבות להיענות להצעה כזו ממשרד הביטחון, ובזה הננו להצהיר קבל עם, כי כל הנחה וכל לחץ יחטיאו את המטרה, כי כאמור אין זו אלא מיתת נשיקה!"

ואם נאמר שמדובר רק בהצהרה פנימית גרידא, בא מרן המשגיח ומסיים את דבריו במשפטים הבאים:

"על ועד הישיבות להבהיר למשרד הביטחון באופן חד משמעי. כי כל כלי יוצר על קיום הישיבות לא יצלח, לא מקל חובלים ולא מקל נועם"

דעתו של מרן המשגיח גם בתקופת חוק טל עצמו לא השתנתה במאומה וכך הוא כותב להרה"ג ר' אשר טננבוים זצ"ל בתאריך ד' ניסן תש"ס:

"אחרי כמה דברים ששמעתי על ההחלטות של "ועדת טל" שמעתי היום על כמה החלטות שלה הן יש סכנה לקיום ישיבות ח"ו, אשר על כן כת"ר לא הסכים לחתום על ההחלטות המסוכנות. הנני מבין שכת"ר נמצא במצב קשה, ובפרט אחרי שהרב (מרדכי) קרליץ כן חתם. אולם, אחרי שהדברים כה עקרוניים והסכנה לקיום הישיבות כה גדולה, יהי זה דבר גדול שכת"ר יחזיק מעמד ויסרב לתת את הסכמתו, ולא יחתום. והקב"ה יעזור שבזה יזכה כת"ר להציל את קיום הישיבות"

כך הייתה מסורת רבותינו, וכל המשנה ידו על התחתונה.

ומה קורה כיום?

אחרי שרבים נפלו ברשת שטמנו להם המסלולים השונים, ואחרי ש"בין כה וכה שום מכתב לא יעזור", הולכים לנצל את הפרצה שקיימת "בין כה וכה" ולקבוע מכסות שיוכלו לעמוד בהם מתוך מה שקיים בין כה וכה, דהיינו אם עד היום היו 2000 נושרים לשנה, מעתה מתחייב עולם הישיבות לספק מידי שנה 2000 נושרים!

ולמה לא קמו גדולי התורה שליט"א לפתוח מפלגה ולצעוק בזמן מרן הרב אלישיב?

על כך נקרא בפרקים הבאים.

פרק שני

העלילה – הכול בגלל העיתון

הטענה המרכזית אותה מעלה כותב הקונטרס ואשר היא משמשת בסיס לכל הבניין שבנה, היא זו שכל קול המחאה והרעש שעשו נגד הגרעי"ל בנושא הגיוס, כל נושא שתי ההנהגות נולד רק בעקבות ההשתלטות על העיתון, אין כאן שום דבר עקרוני, הכל נעשה רק במטרה לנקום בהגרעי"ל על הפיטורין מהעיתון, עי"י הניסיון לפטרו מההנהגה ח"ו.

לדעתו כל הציבור המדובר כולל עסקניו ומנהיגיו ורבניו מעולם לא הביע איזו שהיא התנגדות אידיאולוגית לדרכו של הגרעי"ל היא מאז ומעולם הייתה מקובלת עליו ללא עוררין, אלא שביום בהיר פוטר איזה אדם מעבודתו, וכעס על זה שאיבד מקום עבודה ומשכורת וגם מעמד ציבורי שבא בעקבותיו, והחליט לצאת למאבק וסחף את כולם אחריו.

לדברי כותב החוברת לא חלו כלל שינויים בנושא גזירות הגיוס ודרכי המלחמה בה מאז שבט תשע"ב ועד אדר א' תשע"ד הכול נשאר בדיוק אותו דבר, אז מה בדיוק קרה שהתחילו לצעוק גיוס! גיוס!

באמת סיפורים לתייר מאוסטרליה.

והפירכא זועקת מניה וביה, אם באמת לא הייתה "להם" שום בעיה עם הגיוס עד שפוטרו מהעיתון, עד אז לא נולד שום הבדל השקפתי או אידיאולוגי, לשם מה באמת היה צורך בפיטורין, אם באמת לא היה איכפת להם עד אז שהגרעי"ל ינהיג את הדור ברמה, לשם מה היה צריך ליזום מהלך שהוביל את הציבור כולו לסחרחורת נוראית שנמשכת עד עכשיו??

לא זו בלבד, אלא שכותב החוברת "שוכח" שורה של מאורעות עליהם הוא מתלונן בחוברת זו עצמה, ורובם ככולם של מאורעות אלו היו הרבה לפני הפיטורין מהעיתון, האם למישהו היה רוח הקודש לדעת מראש שיפוטר עד שדאגו מראש להכשיר את הקרקע לנקמה??

בעמוד 19 הוא בא לערער על הוראת מרן הרב שך זיע"א שהורה שיש למסור את הנפש על גיוס בני הישיבות ולומר כי משנת תשנ"ו לא הורה הרב שך דבר וכביכול כל מה שפורסם בשמו עוד בתשנ"ח היה שקר ואינטרסים, דהיינו בשנת תשנ"ח עוד בטרם נולדה וועדת טל כבר ידעו על הפיטורין שיתרחשו 14 שנים מאוחר יותר!

בעמוד 36 הוא מאשים בהערה את אותם שתידרכו את כותבי השבועונים מאלול תשנ"ט על איומו של הגרי"ש לפרוש מהנהגת "דגל התורה" כמובן שהמתדרכים עשו זאת כדי לנקום במי שיפטר אותם מהעיתון בעוד 13 שנה.

ההתנגדות של רבים מגדולי ישראל לחוק טל, נעלמת בשלב זה כלא הייתה, ונשאר כאילו הכל מתחיל ונגמר במשרה בעיתון.

בעמוד 31 הוא מתלונן נוראות על הבלברים שיצאו במאמר עוקצני ומביש על גדולי ישראל שנפגשו עם דמות מסוימת מחוג שהרב שך נלחם נגדו, כמובן שהבלברים עשו זאת קודם שפוטרו, שוב היה זה רק מטעם שנודע להם ברוח הקודש שיפוטרו.

ברור לכל דרדק שחילוקי דעות היו אז והיו קודם, זה לא נולד במהפכה בעיתון, ולא אחר כך, ישנם סיבות עקרוניות יותר שהביאו גדול בישראל להכריע ולהחליט על צעד דרסטי כל כך.

והכותב שהרגיש מעט בפירכא, דואג לזלזל בהשפעת העיתון וכותב (עמ' 7) "האם באמת סמכו על העיתון שיוכל לפתור את כל הבעיות?" אם השפעתו של עיתון מועטה כל כך, לשם מה היה צריך לשנותו? ולשם מה נלחמים זה שנה וחצי בכל דרך בעיתון המתחרה שהוקם?

ברור לכל אחד כי כל עוד היה העיתון ברובו בשליטת נאמני הגר"ש וניתנה לדעתו יכולת ביטוי, הייתה עדיפות לשמירת שלימות הציבור מאשר לפתוח במאבק, גם מבחינת התנהלות מוסרית, אין זה ראוי לקום

ולהתמרד כל עוד יש זכות קיום וביטוי לכל הדעות, אך משנעשו הפיטורין ושוב אין מקום לדעת תורתם של חלק מגדולי הדור בדברים כה עקרוניים לקיום היהדות, ניכר היה הצורך לצאת למערכת נפרדת.

האם מישוהו באמת חושב שיש כזו הערצה לכותב גרוסמן עד כדי שעשרות אלפים מורדים בגדולי הדור למענו? האם יש למישוהו ספק כמה מנויים יישארו ב"הפלס" אילו יסיר הגר"ש את אחריותו ממנו?

זאת ועוד, הטענה המושמעת בחוברת "למה לא התקוממתם לפני הפיטורין", מסתמכת על ההשערה שהצבור כנראה שכח את סדר השתלשלות העניינים, לכן ראוי להזכיר זאת לצבור בסדר כרונולוגי:

בי"ד בשבט תשע"ב מרן הגר"ש נפל למשכב.

בכ"ה בשבט תשע"ב ביטל בג"ץ את חוק טל והודיע כי לא יחודש לאחר שיפקע בי"ג באב באותה שנה שהוא ה'1 באוגוסט למנינם.

לאחר מכן הייתה דרמה קואליציונית, כאשר ברגע האחרון לפני ההכרזה על בחירות צורפה סיעת "קדימה" לממשלה תמורת תחילת הליכי חקיקת חוק לגיוס בני ישיבות, הוקמה וועדת פלסנר, בה לא הייתה נציגות חרדית רשמית, אם כי באופן בלתי רשמי צורף אליה עו"ד וינרוט, היה זה בתקופה שהחרדים היו חברים בקואליציה והייתה להם מילה אצל ראש הממשלה, היה כמעט ברור שלא ייצא מוועדה זו שום דבר הרסני.

לאחר מכן התפרקה הוועדה בקול רעש גדול, דבר שהיה די צפוי מראש, וכל זאת עוד בטרם פקע בפועל תוקפו של חוק טל.

בי' בסיוון תשע"ב היה השנוי ביתד.

בכ"ג בתמוז תשע"ב הוקם עיתון הפלס.

רק **בי"ג באב תשע"ב** פקע בפועל תוקפו של חוק טל, ונשאר המצב בלי חוק ובלי הסדר, ואז התחיל הדיון אם להתייצב בלשכות הגיוס.

מובן א"כ שלא היה שום טעם לצעוק ולזעוק על נושא הגיוס לפני השנוי בעיתון, כיוון שאז עדיין לא התקרבו כלל לשלבי חקיקה, והחוק הקודם עדיין היה בתוקף, הזעקות החלו, ובצדק, רק כאשר לא היה הסדר, והכיוון היה לחוקק חוק שיגייס את כולם, אז הורה מרן הגר"ש אויערבאך שליט"א שלא להתייצב, ובעקבות הוראה זו באו סדרת האזהרות שנועדו לחזק ולגבות אותה.

ולמה לא פרשו והקימו קול זעקה לפני חוק טל, הראשון והשני?

ראשית כל חשוב להדגיש כי בניגוד לתדמית שמנסים אנשי "יתד" דהאידינא, לעשות עלינו כאילו אנחנו אנשים הפועלים על דעת עצמם על סמך הוראת מדורות קודמים, אין הדברים כן, ואנו פועלים רק בכפוף לדעת רבותינו שליט"א (על שאר התמיהות שתמהו עלינו בנושא זה נשיב עוד אי"ה בהמשך קונטרס זה) ובאותה תקופה קדומה סברו רבותינו שטרם הגיעה העת להקים קול זעקה שתפלג את הציבור.

ובכל אופן ננסה להסביר את טעמים של רבותינו, שנמנעו מלצאת קודם לכן למערכה נפרדת, והטעם נראה פשוט, שהוא משום שסברו שהתועלת שניתן להפיק מעובדת היות רוב השליטה בעיתון תחת שליטת הכפופים לדעת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ויבלח"א הגר"ש, גדולה יותר מהתועלת שתצא לו ייצאו בשלב זה למערכת נפרדת ויפלגו את הצבור, מה גם שבמצב ההוא בו היה ביטוי לכל הדעות של גדולי הדור, לא היה הוגן לעשות זאת, ורק אחרי שהמצב השתנה ויכולת הביטוי הבסיסית גם לא נשארה בידיהם, בחרו לנסות להציל מה שניתן וללכת למערכת חדשה.

כותב החוברת החליט להיות דבק בעמדתו הדמגוגית וכשהבין שבאיבוד השליטה בעיתון מונח גם שנוי ההנהגה בעצמה ולכן מנסה הוא לזלזל בערך השליטה בעיתון תוך שהוא מבלי משים סותר את עצמו מניה וביה, אם באמת אין זו נקודה חשובה למה הייתה חשובה ההשתלטות, ולשם מה יש צורך להילחם בעיתון החדש.

ברור שעיתון הוא בר השפעה גדולה מאוד, ידוע לכולם שמאיר פרוש פתח עיתון רק משום שהאשים את העיתון הקודם במפלתו בבחירות לראשות עיריית ירושלים, ידוע לכולם איך ירדה הפופולאריות של ח"כ הרב רביץ ז"ל בצבור לאחר שהעיתון החרים אותו ונמנע מלהזכיר את שמו כמעט, וברור שכל פוליטיקאי פוחד ממה שייכתב עליו בעיתון ובפרט שהוא העיתון הרשמי של מפלגתו.

הוי אומר, כל עוד היה העיתון ברובו בשליטת הגר"ש ודעימיה, נסמכו הם והעומד על גביהם מרן הגר"ש זיע"א על כך שיש להם השפעה בצבור, ויש להם כוח שיכול למנוע הרבה מזימות הרסניות, ומשהותר רסן זה נחשף הציבור לסכנות גדולות אשר לא אחרו לבוא.

פרק שלישי

עזות מצח נוראה – סילוף בלבול וטשטוש דעת מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א

אחד מאבני הדרך בו הולך כותב החוברת הוא להוכיח שדעת מרן הגרי"ש הייתה דווקא עם דעת הצד הי"שפוי" של מרן הגראי"ל (אגב, מזעזע לחשוב על המשמעות הנוראה שיש לאמירה זו) והוא מקדיש לכך פרק שלם מלא בהוכחות נפלאות אשר כולם עומדים סביב סביב לטענה אחת בודדת שהיא זו שלדעתו קובעת ומראה את הדרך כולה, והיינו שמרן הגרי"ש לא יצא להפגין נגד הגראי"ל בעת אישור חוק טל, זאת ההוכחה ואין בלתי שדעת הגרי"ש המוצגת כיום מסולפת ומעוותת.

אלא שהייתה לכותב בעיה שהרי ידועה ההוראה שנתן הגרי"ש ליתד בשנת תשנ"ט לכתוב נגד וועדת טל, אזי הכותב מוצא סדרת תירוצים להסביר ולבאר בחילוקים גדולים ועמוקים שנעמוד על טיבם בהמשך.

אלא שהכותב שכח שמעיקרא דדינא פירכא, אם מרן הגרי"ש באמת אחז מכל אותם הדברים, כדמוכח משתיקתו, למה לא נוכיח משתיקתו כל השנים בעניין יתד, שלא הורה לפטר אף אחד, ואף התנגד לכל שנוי בו כידוע, והשינוי היחיד שעשה היה לאחר שסירבו לפרסם את עמדתו כשהתנגד לוועדת טל, ועל כל שאר עוולות העיתון כולל המאמר העוקצני שנכתב לאחר הפגישה עם אותו רב מאנשי החוג הידוע, בחר הגרי"ש לשתוק, ולא אילץ את העיתון לפרסם תיכף ומיד הבהרה והתנצלות כמו בתשנ"ט? האם הוא שכח לרגע "לשמור" על הגרי"ש?

והאמת שכל דרך יודע מהיכן יצא המאמר "אנשי דמים ומרמה" על פסקו של הגרי"ש בעניין פוניבז' בתש"ס? מי הקים עיתון כדי להילחם במעמדו היחיד של הגרי"ש? מי פתח הכשר נגד הגרי"ש ולמורת רוחו? מי גרס לטרפד את מאבקו של הגרי"ש בחילולי השבת ברשת "שפע שוק"? מי פינה ישיבה קדושה מבנייניה בניגוד לדעתו המפורשת? את מי הורה הגרי"ש לחזק בזמן שאחרים הורו לפלג את אותה ישיבה? מי מכנה כיום את אותה ישיבה שהגרי"ש כה דאג לקרב בשם "ישיבת טרור"? ומה נעשה לאחרונה לישיבה היחידה שזכתה מאת הגרי"ש לכנוי "אשר היא קרובה ללבי" (כתבוני לדורות רפ"א)? מתוך איזה חוג נמנעו מלהצביע בבחירות בעת שמרן הגרי"ש מינה את נציגו בניגוד לרצונם של אחרים? ומי פיטר מאוחר יותר את אותו הנציג גופא? מי עצר את מלחמתו האדירה של הגרי"ש בשבועונים? ואיך נתקררה ההתנגדות אליהם בצבור?

האין זו חוצפה ועזות מצח מחרידה לבוא ולהשתמש בשמו, אחרי כל הצער ועגמת הנפש הנוראה שגרמו לו בחייו??

האם באמת חושבים שהצבור שכח הכול??

וכותב החוברת לוקח חלק קטן מאוד מתוך נושא ציבורי שהגרי"ש הסכים עם הגראי"ל בדיעבד, וכדי למנוע היתקלות חזיתית, ועל ידי זה הופך את כל הקערה על פיה להיפך ממה שהיה ברור לכל בחיי מרן זיע"א (תוך ניצול הזמן, והתהפכות הרבות שאירעו מאז פטירתו שאולי גרמו לחלק מהצבור לשכוח, וכדרכו מאשים את מתנגדיו בהאשמות המיועדות לו עצמו)

ולגופן של דברים :

כל ילד מאתנו יודע שהנהגתו האישית, מטבע אישיותו, של מרן הגרי"ש אלישיב זיע"א הייתה שונה מהנהגה של אחרים כמו מרן הגרא"מ שך ויבלח"א הגראי"ל והגרי"ש, מרן הגרי"ש מעולם לא נאם בצבור מחוץ לשיעוריו היומי, מיעט להשתתף בכינוסים וטקסים, לא היה חבר ב"מועצת גדולי התורה", ומיעט לחתום או לכתוב מכתבים, הוא כמעט ולא התערב בשום נושא מיוזמתו ודרכו הייתה רק להשיב לשואלי ואל לומר לאחרים מה לעשות.

מֶרֶן הַגְרִי"שׁ לֹא חָתַם עַל שׁוֹם מִכְתָּב בְּנוֹשָׂא הַבְּחִירוֹת עַד שְׁנַת תִּשְׁס"ג, רַק אַז הָיְיְתָה הַפְּעָם הָרִאשׁוֹנָה, קוֹדֵם לָכֵם אִפְּלוּ לֹא חָתַם עַל מִכְתָּב הַמוֹעֲצָגִיּוֹת וְהַסְתַּפֵּק בַּהּרָאָה שֶׁנִּכְתְּבָה עִי"י נֶאֱמַן בֵּיתוֹ,⁷ וְכִידּוּעַ שְׁגָם בְּאוֹפֶן כִּלְלִי כָּל עֲנִיִּין הַהֲנַהֲגָה הָיָה נֶגֶד טִבְעוֹ וְלִמּוֹרֶת רוּחוֹ, אֲלֵא שֶׁהוֹכֵרַח לִכְךָ עִי"י מֶרֶן הַגְרִי"שׁ שֶׁךְ זִיעִ"א.

כִּמְעֻט בְּרוּר לְכָל אֶחָד כִּי אֶת הַמַּהֲלָךְ בְּתִשְׁמִי"ט לֹא הָיָה מֶרֶן הַגְרִי"שׁ עוֹשֶׂה אִילוּ הָיָה מִנְהִיג אַז, וְלֹא מִשׁוֹם שֶׁלֹּא אֶחָד מִמֶּנּוּ, לַהֲיַפֵּךְ הָרִי הוּא גִיבָה אוֹתוֹ בְּכָל עוֹז, אֲלֵא שֶׁדָּבָר כֹּזֵה וּמַעֲיִן זֶה הָיָה מְאֹד מְנוֹגֵד לְטִבְעוֹ עַד שֶׁרָאָה אֶת מַעֲשֶׂה זֶה כְּעוֹמֵד מִחוּץ לְתַפְקִידוֹ בְּעוֹלָם, וְאִילוּ נִדְרַשׁ לַעֲשׂוֹתוֹ הָיָה הַקִּבְ"ה מְעַמִּיד לִשְׁם כֵּךְ אָדָם אַחֵר הַמְּסוּגֵל לָכֵךְ, כֹּאשֶׁר הָיָה בְּאֵמֶת.

וְכַעַת רָאוּי לַעֲסוֹק בְּנוֹשָׂא דַעְתּוֹ שֶׁל הַגְרִי"שׁ בְּעֲנִיִּין וְעֵדֶת טֹל.

בְּנוֹשָׂא זֶה בָּחַר הַכּוֹתֵב לְסִמּוּךְ עַל כֵּךְ שֶׁלִּבְטַח הַצִּיּוֹר אֵינוֹ זֹכֵר, וְהַחֲלִיט לַעֲרַבּ שְׁתֵּי פְרָשִׁיּוֹת שׁוֹנוֹת לְגִמְרִי, וְלִנְסוֹת לְהוֹלִיךְ אֶת הַצִּיּוֹר שׁוֹלֵל, תוֹךְ שִׁימוּשׁ פְּסוּל בְּשֵׁמוֹ שֶׁל מֶרֶן הַגְרִי"שׁ וְאִךְ הַמַּעֲטָה מִכְבוֹדוֹ כֹּאִילוּ הָיָה נִתּוֹן וְשָׁבוּי בִּיָּדִי אַחֲרִים, וְכָל כִּיּוֹצָא בְּזֶה טַעֲנוֹת אוֹוִילִיּוֹת אֲשֶׁר אֵין לָהֶם שַׁחַר.

תַּחֲלִילָה נִצְטַט מִדְּבָרֵי הַכּוֹתֵב עֲצָמוֹ שֶׁלֹּא הַצִּלִּיחַ לְטַשְׁטֵשׁ אֶת הָאֵמֶת לְגִמְרִי, וּמִתּוֹךְ זֶה יִבְצֹבֵץ הָעֲנִיִּין אֲשֶׁר הָעֲלִים הַכּוֹתֵב מֵעִינֵי קוֹרְאָיו.

בַּעֲמ' 34 הוּא מִצְטַט מִ"דּוֹבֵב שְׁפִתִּים": "וְכִשְׁשָׁמַע רַבִּינוּ (הַגְרִי"שׁ לִ"צ"ל) שֶׁמֶרֶן הַגְרִי"שׁ אֶצְ"ל סוֹבֵר **כַּעַת שְׁבִדְעֵבֵד** עֲלֵינוּ לְהַסְכִּים וְכוּ" הַקּוֹרָא הִנָּחוּן שׁוֹאֵל: מֵהוּ הַ"כַּעַת"? מֵהָ הָיָה בַּעַת שְׁקוֹדֵם לָכֵן? הַהֲשִׁתָּה מִשְׁהוּ? מֵהוּ הַ"בְּדִיעֵבֵד"? מֵהָ הָיָה הַלִּכְתָּחִילָה שֶׁעָלִיו נִהְיָה "בְּדִיעֵבֵד"? הַכֹּל נֶעֱלַם מוֹסְתֵר וְנִגְנָז מֵעֵין הַקּוֹרְאִים פֶּן חִ"ו תִּפְגַּע וְלוֹ בִּמְשָׁהוּ שֶׁבִּמְשָׁהוּ הַ"אֲמוֹנָת חֲכָמִים" שֶׁלָּהֶם.

וְעַכְשֵׁיו הִבֵּה וְנִרְאָה "בֵּית סֵפֶר לְדִמְגוּגִיָּה" בְּמִיטְבוֹ:

בַּעֲמוֹד 42 כִּשְׁלֹא נֹתֵרָה לְכּוֹתֵב הַחוֹבֶרֶת בְּרִירָה הוּא נֶאֱלָץ לְהוֹדוֹת בְּכֵךְ שֶׁהֵרֵב טַנְבּוּסִים לֹא שִׁתֵּף פְּעוּלָה וְלֹא חָתַם עַל מַסְקִנּוֹת וְעֵדֶת טֹל וְעַל כֵּךְ הוּא מִתְנַצֵּל: "אֲכֵן כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הָיָה הַכִּרְחִי שֶׁנִּצְיָג וְעַד הִישִׁיבּוֹת יַחְתּוּם עַל כֵּךְ (בְּכָל אוֹפֶן לֹא יוֹתֵר הַכִּרְחִי מֵהַצְהָרוֹת מוֹזוֹרוֹת בְּכִנְס הַרְצִלָּה. ל.ל.) לֹא הָיְיְתָה מִנְיַעָה שֶׁלֹּא יַחְתּוּם" כִּשְׁכוּוֹנָתוֹ לּוֹמֵר שֶׁהַהֲכָרָעָה שֶׁנִּתְקַבְּלָה בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר שֶׁנִּצְיָג וְעַד הִישִׁיבּוֹת לֹא יַחְתּוּם עַל הוֹעֲדָה הָיְיְתָה רַק מִשׁוֹם שֶׁחֲתִימָתוֹ לֹא הָיְיְתָה הַכִּרְחִית, פְּרָשְׁנוֹת נִפְלָאָה שִׁיּוֹצָאָה מִמּוֹחוֹ הַקּוֹדֵחַ שֶׁל כּוֹתֵב הַחוֹבֶרֶת לֹלֵא שׁוֹם סִימּוּכִין, כִּשְׁהִידּוּעַ הוּא שֶׁהֲרִא"ט הַגִּישׁ דו"ח נִפְרֵד בְּדַעַת יַחִיד בְּשׁוֹנָה מִחֲבָרֵי הוֹעֲדָה וְרַק שֶׁהַעֲסָקָנִים הַצִּלִּיחוֹ בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן בְּדִרְכֵי תַכְכִּים לְמִשׁוֹךְ אֶת הַדַּעַת יַחִיד.

וּבַהֲעֵרָה 12 כּוֹתֵב: "וְאֵגֵב, "מִשׁוֹם מֵה" לֹא הוֹכַח בְּשׁוֹם מְקוֹם, כִּי דְרִישָׁה זֹה הִגִּיעָה מִכִּיוּוֹנוֹ שֶׁל מֶרֶן הַגְרִי"שׁ...בַּעֲדוֹת הַנִּי"ל (שֶׁל נִכְד הַגְרִי"שׁ) מוֹבָא בְּפִירוּשׁ, כִּי זֶה הָיְיְתָה תּוֹצָאָה מִפְּעִילוֹת שֶׁל הַגְרִי"שׁ לְהַגְרִי"שׁ, **וְרַק בְּנִקּוּדָה זֹה הַצִּלִּיחוֹ לַפְּעוּל אֶצֶל מֶרֶן הַגְרִי"שׁ**"

מִשְׁחָק הַמִּילִים עוֹשֶׂה אֶת תַּפְקִידוֹ, "לֹא הוֹכַח שְׁדִרִישָׁה זֹה הִגִּיעָה מִכִּיוּוֹנוֹ" וּמֵאִידֵךְ "הַצִּלִּיחוֹ לַפְּעוּל אֶצֶל מֶרֶן הַגְרִי"שׁ" כִּשְׁיִדּוּעִים שֶׁאֵין בְּרִירָה וְהָאֵמֶת גְּלוּיָה לְכָל, שֶׁהַגְרִי"שׁ הִתְנַגֵּד בְּכָל תּוֹקֵף לַחֲתִימָה עַל הוֹעֲדָה, יוֹצֵאִים בְּמִשְׁחָקֵי מִילִים הַמְּגוֹבִים בְּהַשְׁמָצוֹת זִלּוֹת (הַהֲגָנָה הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר...) הוֹפְכִים אֶת הוֹרָאוֹת הַמְּפֹרֶשֶׁת לִ"יּוֹרֵק בְּנִקּוּדָה זֹה" וְאֶת דַּעְתּוֹ לִ"הַצִּלִּיחוֹ לַפְּעוּל" כֹּאִילוּ הַגְרִי"שׁ הָיָה חִ"ו כְּדוֹר פִּינֵג פּוֹנֵג שְׁנִיתָן לְשַׁחַק אֶתוֹ אִיךְ שְׂרוּצִים וְלֹא כְּדַעְתּוֹ הָאֵמֶתִית.

וְאֶת אֵמֶת זֶה שֶׁהָיָה זֶה בַּהּרָאָה הַגְרִי"שׁ לֹא כּוֹתֵב בְּעַל הַחוֹבֶרֶת בְּתוֹךְ הַטְּקֵסֵט אֲלֵא בַּהֲעֵרָה, וּמִנְסָה לְתֵת רוּשֶׁם שֶׁלֹּא הָיְיְתָה זֹה דַּעַת הַגְרִי"שׁ.

אֲלֵא שֶׁהָאֵמֶת שֶׁהַכּוֹתֵב הִשְׁתַּמֵּשׁ בַּהּרָאָה שׁוֹנָה שֶׁהָיְיְתָה עַל נִדּוֹן אַחֵר לְגִמְרִי, וְהִבִּיא אוֹתָהּ שֶׁלֹּא בְּמִקּוֹמָהּ, בְּכַדִּי לְהַשְׁמִיץ וּלְנַגֵּחַ.

כּוֹתֵב הַחוֹבֶרֶת מִנְסָה לְהַשׁוֹוֹת בֵּין הַמַּצֵּב שֶׁלִּפְנֵי חוֹק טֹל וְחוֹק טֹל עֲצָמוֹ לְבֵין מַצְבּוֹ כִּיּוֹם בַּעֲדֵן הַחוֹק הַנוֹכַחִי, וְלֹא הָיָה.

⁷ מִסְתַּבֵּר, שֶׁהַטַּעַם לְהַנְהִיגָה זֶה הָיָה הָיְיְתָה וְעַד אַז הָיָה מֶרֶן הַגְרִי"שׁ שֶׁךְ בֵּין הַחִיִּים וְשָׁכַב עַל מִיטַת חוֹלִי, לֹא רָצָה מֶרֶן זִיעִ"א בְּעֵדִינּוֹת נַפְשׁוֹ לְקַחַת בְּגִלוּי אֶת הַהֲנַהֲגָה כָּל עוֹד הַמִּנְהִיג חִי.

חוק טל לא היה חוק בעל מטרה מוצהרת להביא לגיוס מלא של בני הישיבות כהאידנא, מטרת החוק הייתה להסדיר בחוק את מעמדם של בני הישיבות ותו לא, אלא שבכוונת כמה מכוונים הוכנסו לחוק מספר סעיפים שתכליתם היא לצמצם את מספר תלמידי הישיבות המקבלים דחייה משירות צבאי, ולגרום לכמה שיותר אברכים לצאת לעבודה.

וכך היה סדר השתלשלות הדברים :

לאחר שבג"ץ קבע כי ההסדר שהקיים בדחיית שירותם של בני הישיבות בצבא אינו חוקי, מונתה וועדת טל שמטרתה הייתה לעגן בחוק הסדר שיהיה מקובל ויעמוד במבחן בג"ץ, מכיוון שהיה מדובר בוועדה שמטרתה לגבש הסדר דחוי, ולא בוועדה שמטרתה להביא ל"שוויון בנטל" כהאידנא, השתתפו נציגים חרדיים בוועדה במטרה להגיע לסידור חוק חדש שימשיך את הסדר הדחוי שהיה נהוג מקדמת דנא.

אלא שלאחר מכן נודע שהוועדה מחפשת דרכים לפתוח מסלולים שונים כדי לפתות בני ישיבות ואברכים להתגייס לצבא או לשירות כלשהו, ויציאה לתעסוקה, ומאז החלו גדולי התורה וצלה"ה ויבלח"א להזהיר על כך.

גדולי ישראל כולם (מלבד הגראי"ל), כולל מרן הגרי"ש אלישיב, הורו לנציגים החרדיים שאין לשתף כלל פעולה ויש להתנגד בתוקף, לכל הסעיפים בחוק שמטרתם ליצור שינוי בצבור ולצמצם את מספר מקבלי הדחייה, או להוציא אברכים לעבודה, ואכן הנציגים שהיו כפופים להוראות מרן זצ"ל לא השתתפו בדיונים שעסקו באותם סעיפים, אלא אך ורק באלו שהיו מיועדים למען הסדר הדחייה עצמו.

ראשית מחאתו של מרן הגרי"ש זצ"ל נגד ההשתתפות בוועדה היה באלול תשנ"ט כשהורה ל"יתד נאמן" לפרסם בכתבה שביהדות התורה הובעה תמיהה רבה על שילוב עניין המסלולים בעבודת הוועדה, ולהצהיר כי הנציגים החרדיים אינם עוסקים בזה ואין להם יד בזה.

מובן שמכיוון שעצם הוועדה לא נוסדה למטרות פסולות אלו, לא ראה מרן זצ"ל צורך לצאת במכתב על כך, בפרט לאור העובדה שמטבעו היה רגיל לצמצם מאוד במכתבים, ובפרט בנושא זה שהגראי"ל סבר אחרת, ובכל זאת, עמד בתוקף על כך שדבריו יצאו ביטוי לכה"פ בעיתון, וכידוע שהעיתון נאלץ להתנצל על עיכוב הפרסום לאחר שהגרי"ש הודיע שהוא מסיר אחריותו מהעיתון.

אלא שהכותב ממשיך גם כאן ומשחק במשחקי "פנים-חוץ" וטוען כי ההבהרה נועדה רק כלפי פנים כדי להזהיר את הצבור מהמסלולים, ולא כדי להורות באמת לעסקנים לצאת מהוועדה.

שכח הכותב כי הזמן להזהיר מפני מסלולים הוא בעת שהחוק יוצא לפועל ולא בזמן דיוני וועדות, ושזה נעשה ע"י הזהרה ברורה, ולא על ידי פנייה לנציגים חרדיים.

ותמוה שעל עיכוב הבהרה כל כך לא משמעותית, נאלץ העיתון להתנצל התנצלות עמוקה.

וכמובן הכותב פוסל במומו כשכותב (עמ' 36) "ובוודאי ובוודאי שלא חשו לרעיון הפרוע, שמישהו יהיה "יסודי" עד כדי כך, שינסה לראות מה באמת היה כתוב באותה כתבה"

ובאמת "פשפש ומצא" כי "אין כאן שום רמז של הסכמה לדעות החולקים כי אין לשבת בוועדה כלל" וכנראה שלא חשב גם הוא על "הרעיון הפרוע" שמאן דהוא יהיה "יסודי" עד כדי כך ויבדוק גם מה נאמר באתר הבהרה והתנצלות שפרסם העיתון על עיכוב פרסום הכתבה.

וזה לשון ההבהרה ("יתד נאמן" יום שישי ט"ז אלול תשנ"ט):

"ובידוע שדעת כל מרן ורבנן שליט"א ואשר כן הייתה החלטת מועצת גד"ת להתנגד להכליל זאת **ובוודאי שלא להשתתף בדיוני הוועדה**... "שמעתם? לא להשתתף כלל בדיוני הוועדה! זוהי החלטת מועצת גד"ת דאז! שחור על גבי לבן! ואחר כך טוענים ש"אין רמז" לדעת ה"חולקים" שאין להשתתף בוועדה. אכן, אין רמז, זה נכתב בפירוש.

זו הייתה דעתו הבהירה של מרן זצ"ל על דיוני וועדת טל העוסקים בסעיפים ההרסניים, שיש להחרימם ולא להשתתף בהם כלל.

ברור מאוד שמטרת מרן הגר"ש בפרסום הכתבה היה הפעלת לחץ מסוים על הנציגים החרדיים שלא לשתף פעולה עמה באותם סעיפים בעייתיים, כי מאחר ובעיתון נכתב נגד שיתוף פעולה זה יחששו הם מדעת הקהל ויפרשו.

הנקודה היחידה שממנה מנסה בעל החוברת להיבנות היא הוראת הגר"ש בסופו של דבר להצביע בעד החוק לאחר שגמרו שתי הוועדות העוסקות בחוק את דיוניהם, והכל היה כבר לאחר מעשה.

גם כאן בוחר בעל החוברת לשקר ולרמות את הצבור וליצור רושם כאילו מרן הגר"ש תמך בחוק כולו על כל סעיפיו, זה שקר וכזב! הגר"ש הורה לח"כ גפני להצביע נגד הסעיפים הבעייתיים בחוק!

השאלה שעמדה אז לפני גדולי ישראל הייתה האם להצביע נגד החוק כולו, ובזה לשבור את הכלים גם מול הגר"א וגם, להבדיל, מול המדינה, ולסכן את ישיבת דגה"ת בקואליציה ואת תקציב הישיבות כולו, או להצביע בעד החוק כאופן כללי, ורק בנוגע לאותם סעיפים בעייתיים להצביע נגד, ואז הוכרע ע"י מועצג"ת שבדיעבד יש להצביע בעד החוק חוץ מאותם סעיפים בעייתיים, והגר"ש גיבה את החלטה זו.

ואכן כך היה בפועל, שח"כ גפני שהיה כפוף למרן הגר"ש ולמועצג"ת הצביע נגד אותם הסעיפים, כפי שמספר הוא בעצמו בראיון לעיתון "קול העיר" י"ב באדר א' תשע"ד, וח"כ רביץ שראה את עצמו ככפוף להגר"א הצביע גם בעד אותם סעיפים בעייתיים.

ונחזור לעניין וועדת טל, הוועדה שקדמה לחוק, וגודלי ישראל הורו להחרים את דיוניה.

כאן המקום להדגיש שגם אז "ייתד נאמן" לא היה בשליטה מלאה של הגר"ש ודעימיה, ולכן נמנעו פרסומם של מכתבים רבים של גדולי תורה אחרים בנושא זה, וייתכן שגם מסיבה זו היה הנוסח בכתבה עצמה עדין יותר, כי כך הייתה דרכו של הגר"ש לא לכפות דעתו בכח על אחרים, ואף על פי כן לא נח ולא שקט עד לפרסום הכתבה וההתנצלות, **ועד להחלפתו של מזכיר הוועדה הרוחנית!**

בסוף עבודת הוועדה הורו גדולי ישראל ובראשם מרן הגר"ש להרה"ג ר' אשר טננבוים זצ"ל שלא לחתום על מסקנות הוועדה עקב הסעיפים הבעייתיים, ואכן כך עשה ולא חתם, וקיבל על כך מכתבי חיזוק מרבים מגדולי ישראל (הגר"ש וולבה, הגר"ש שפירא, הגר"מ ליפקוביץ, ויבלח"א הגר"ש וואזנר והגר"ש אויערבאך), לעומת זאת נציג הוועדה מרדכי קרליץ חתם, וקיבל על כך מכתב חיזוק מהגר"א אליו הצטרפו עוד רבנים וראשי ישיבות.

על כך כתוב בחוברת (עמ' 39): "כמובן וכידוע לכל מי שלא נולד אתמול, כי המציאות הייתה פשוטה וברורה בטבעיות, שעולם הישיבות כפוף למרן הגר"א. הוא אשר היה מוכר כסמכות העליונה בהנהגה המעשית מעל כל החולקים וכו' ברור היה כבר אז, כי אין כל יחס בהכרה הציבורית, בינו, לבין החולקים באותו זמן, ואילו היה ראש ישיבה מסרב לבקשת הגר"א לחתום, היה זה כפעולה של 'מרדה, ויצאה מתוך הכפיפות הטבעית הקיימת"

דברים תלושים מהמציאות בעליל, כל אחד שיש לו קצת זיכרון יודע כי לא היה שום פסול בראש ישיבה שהיה נשמע להגר"ש שהיה נגד החתימה על מסקנות הוועדה, ולא להגר"א.

ונחזי אן, האם באמת לא סרבו ראשי ישיבות למרן הגר"א למן אותו הזמן, והאם באמת הייתה "כפיפות טבעית"?

ראשית נבחן את אותו מכתב בו חתמו ראשי ישיבות למען מרדכי קרליץ לחזק את ידיו כשחתם על וועדת טל, מכתב זה נדפס בעמ' 38 וניכר בו כי רוב החותמים לא היו אז זקני וגדולי ראשי הישיבות שבדור, ורובם לא היו מעורבים אז בהנהגת הדור, כאשר מקרב חברי מועצג"ת דאז החתום היחיד הוא מרן הגר"א קרליץ שליט"א ובין החותמים **לא מופיעים** מרן: הגר"ש שיינברג, הגר"א זלזניק, הגר"ז רוטברג, הגר"צ מרקוביץ, הגר"א טולידנו, הגר"צ פינקל, הגר"ב רוזנברג, הגר"ש וולבה, הגר"ח סרנא, ויבלח"א הגר"א שיינר, הגר"א פינקל, הגר"מ הירש, הגר"ד לנדו, הגר"מ וייס, הגר"ש בורנשטיין, הגר"ז שוב, הגר"א קוק, הגר"א אייכנשטיין שליט"א, ואין צ"ל שלא מופיעים הגר"מ ליפקוביץ, והגר"מ שפירא, ויבלח"א הגר"ש אויערבאך, "כפיפות טבעית" להיכן הלכה?

מה גם שמבין החותמים ישנם גם שלא חתמו אלא מפני הכבוד בידעם שלא תהיה לחתימתם שום משמעות מעשית וכמו הגר"מ אזרחי והגר"י עדס שליט"א שחתמו על שני מכתבים בעד ונגד.

לא זו בלבד אלא שרבים וטובים מראשי הישיבות דאז חתמו גם על מכתבים נגדיים.

על מכתב ארוך שבו נאמר בין השאר "וכידוע שמלכתחילה הבענו דעתנו שאיננו מסכימים להשתתף עמהם בדיונים ובמו"מ בכל ענייני פשרות שכאלו" חתומים הגר"פ שיינברג, הגר"ז רוטברג, הגר"י זלזניק, הגר"ש שפירא, הגר"מ ליפקוביץ ויבלח"א הגר"ש אויערבאך.

על מכתב אחר בו נאמר "ואין לאף אחד סמכות לדון בענין זה כלל ואין לשקוט ולנוח עד אשר יסולק הענין מעל הפרק" חתומים הגר"ב רוזנברג, הגר"י גרוסמן, הגר"ח בריס, הגר"ע זקס, הגר"א ויינטרוב זצ"ל ויבלח"א הגר"י שיינר, הגר"ד לנדו, הגר"ש ליבוביץ, הגר"א פיינקל, הגר"מ אזרחי, הגר"י עדס, הגר"מ הירש, הגר"ש בורנשטיין, הגר"מ צדקה, הגר"ג טולידנו, הגר"ז שוב, הגר"צ בורדיאנסקי, והגר"ב טולידנו שליט"א.

ובמכתב חיזוק מהגר"מ ליפקוביץ זצ"ל לר' אשר טננבוים זצ"ל שלא חתם על מסקנות הוועדה, כותב הגר"מ "כל ראשי הישיבות שליט"א עומדים בדעה של מע"כ שיחיי" גם אם הגר"מ חלק, הוא אינו חשוד לשקר ח"ו.

וזהו דבר שכל אחד זוכר לבטח איך שדעת הגר"א זצ"ל גם אם נחשבה מאוד בעיני הצבור, אף אחד לא העלה בדעתו שיש איזה בעיה לחלוק עליה ולהביע דעה נגדית.

וכל ענין ה"כפיפות הטבעית" נסתר מניה וביה, שהנה ברגע שנפתח עיתון הפלס מיד נמנו עליו רבים וטובים, ומה אירע פתאום, היכן הכפיפות הטבעית?

יתירה מזו אחרי המהלך ביתד פנו בשם הגר"א זצ"ל לעשרות ראשי ישיבות שיחתמו על מכתב שיגבה את המהלך, וכולם סרבו לחתום, וכך נכשל רעיון המכתב, להיכן הלכה הכפיפות הטבעית?

והימים שלאחר מכן הוכיחו עד כמה בלתי טבעית היא כפיפות זו, סיפורה של ישיבת חדרה הוא בגדר "כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא" וכל אחד מהרבנים שהביעו דעה בגלוי בתקופה האחרונה כדעת הגר"ש יעידו על סדרת האיומים וההטרדות שעברו כידוע לכל (חוץ מכל הרבים שהביעו דעתם בסתר, ומהאי טעמא אינם יכולים להעיד על כך).

ואגב ראוי לציין שאיומים והטרדות בנושא זה אינם דבר חדש, וכה הם דברי הגר"צ בורדיאנסקי שליט"א, בדברים שנשא בעצרת נגד הנח"ל ונדפסו בזמנם (!): ("ופרצו חומות מגדלי" עמ' 55) "ואני יודע מכמה וכמה מידידי האמתיים, ראשי ישיבות, שאמרו לי באופן אישי: אני מפחד! אני מפחד אם אגיד מילה, אני מפחד שיתנקמו בי ברישום, אני מפחד שיתנקמו בי בתורמים"

וכותב החוברת כותב עוד בזה הלשון (עמ' 39):

"כמה מוזר לשמוע כיום מנערי הכת טענה "גאונית" בפשטותה, ש"פעם היו מזקני ראשי הישיבות שאמרו דעה ומה בכך שהם נפטרו?... וכפה"נ כוחם לא עומד להם למאמץ המחשבתי המוגבר, הנדרש בשביל להמשיך ולשאול: "ומה היה כאשר חיו, בדעת מי התחשבו?!"

הכותב כותב את הדברים כאילו הנושא עמד לבחינת הצבור והוא שהכריע, או להכרעת רוב גדולי הדור, ברור שהדבר ניתן אז בידי עסקנים והם שהחליטו על דעת עצמם כדעת מי לנהוג, וכבר נעשו על כך ע"י מרן הגר"ש באיבוד משרתם בעיריית ב"ב⁸, האם אנחנו אווזים בשיטת "המנצח הוא הצודק!" אם כך כדאי לומר הלל ביום העצמאות שכן הציונות ניצחה שהרי קיימת מדינה יהודית זה קרוב לשבעים שנה, וייתכן שכדאי לחבור למפלגת יש עתיד ולהצביע עבורה שהרי היא זו שהתחשבו בדעתה בהשתתף סנקציות פליליות.

⁸ שכזכור הכריע נגד דעת הגר"א זצ"ל והורה להדיח את מרדכי קרליץ מראשות העירייה, ואין לומר שזה היה מטעם כיבוד הסכמים, שכן פרשת פינדרוס בביתר הוכיחה שהגר"ש לא התחשב בהסכמים במקום טובת העיר.

הנושא אשר ממנו בא כותב החוברת להיבנות הוא הוראת הגרמנית בסופו של דבר, לאחר שגמרו שתי הוועדות העוסקות בחוק את דיוניהם, והכל היה כבר לאחר מעשה, שאז כאמור הורה הגרמני להצביע נגד סעיפי החוק העוסקים בפשרות, ובעד שאר סעיפי החוק, לעומתו הגרמני ליפקוביץ והגרמני שפירא ויבלח"א הגרמני אויערבאך היו בדעה שיש להצביע נגד החוק כולו (לעומת הגרמני לבדו שהורה להצביע בעד כל החוק על כל סעיפיו)

וכפי שמובא בחוברת (עמ' 34) מנכד הגרמני ניםק הגרמני את דבריו בכך שתקציב הישיבות עלול להיפגע, והנה כיום שתקציב הישיבות כבר אינו משמעותי כ"כ ובין כך הולכים לבטלו כליל, בוודאי היה מורה הגרמני להצביע נגד החוק כולו.

והנה, כאמור, כבר אז למרות החלטת מועצת"ה היו מגדולי הדור שהורו אחרת, להצביע נגד החוק כולו, ואף יצאו במכתב גלוי, הלוא המה הגרמני ליפקוביץ הגרמני שפירא, ויבלח"א הגרמני אויערבאך, ועל אף אחד מהם לא הורה הגרמני להפסיק להביא את מאמריו בעיתון, אלא רק על הגרמני בלבד שפרש מהמועצת"ה לאות מחאה, דבר המוכיח שעצם הבעת הדעה נגד המועצת"ה לא נחשבת לפגיעה בהם ובסמכותם.

יתירה מזו, לא שמענו על הוראה שכזו על הפסקת הבאת מאמרים כאשר חלק מגדולי התורה נתנו את ברכתם לעיתון⁹ שיצא בכדי להוות אלטרנטיבה לעיתון הרשמי של המפלגה, ואף לא כשסירבו לחתום על ההוראה להצביע בבחירות.

כמובן שכעל החוברת מחליט "לעשות מטעמים" מההוראה להפסיק להביא את מאמרי הגרמני זצ"ל, תוך שהוא נוטל לעצמו את הרשות והסמכות לקבוע כללי אתיקה לגדולי ישראל ולומר להם מה ראוי לעשות ומתי, והוא שואל בפאתוס (עמ' 35) "האם ישנו ספק לאי מי כיצד היה מתייחס לצעדיהם כיום? היעלה על הדעת להציג את דרכם זו, כ"לאורו של מרן הגרמני ש"?? באיזו זכות מתירים הם לעצמם לשטות ולהתלוצצו ללא גבול ומידה???"

הכותב רק שכח לעדכן את קוראיו מי ירה את יריית הפתיחה במחלוקת הנוכחית, האם הגרמני פרש מאיזה מקום? האם הוא קם ביום בהיר לעשות נגד כולם? הרי כולנו יודעים מי היה היחיד שהחליט בלי לשאול אף אחד לעשות מהלך חד צדדי בעיתון? האם יש ספק כיצד היה הגרמני מתייחס לצעד כגון זה???

כיצד ניתן לשטות ולבלבל צבור שלם???

וכבר נודע מה עושים כיום בני משפחתו של מרן הגרמני ששמשוהו בענייני הכלל.

*

ישנה פרשייה פחות ידועה שממנה ניתן ללמוד על יחסו של מרן הגרמני לכל סוגי הדיונים סביב מעמדם של בני הישיבות, ועל מציאותה של שיטת "איני מכיר" באופנים מסוימים גם בקרב הצבור שלנו שאינו מזוהה עם "נטורי קרתא".

לאחר שביטל הבג"ץ בשנת תשנ"ט את ההסדר של דחיית שירות בני הישיבות משירות צבאי, ניתנה הוראת שעה בגדר חוק זמני שיאפשר את המשך ההסדר הקיים עד לחקיקתו של חוק חדש בנושא, הוא החוק שלמים נודע כ"חוק טל".

אלא שבעיני משנאי הדת גם דבר זה לא מצא חן, ואז הגישו שלושה חברי כנסת יוסי פריצקי משינוי ורן כהן ונעמי חזן ממרצ יחד עם עו"ד יהודה רסלר (שלימים היה העותר שהביא לביטול חוק טל) עתירה לבג"ץ על מנת לבטל את הוראת השעה.

בעקבות העתירה נערך כינוס של ועד הישיבות, ובה הוחלט על דעת כל גדולי התורה שנכחו שם הלוא המה מרנן: הגרמני שפירא זצ"ל ויבלח"א הגרמני וואזנר, האדמו"ר מערלוי, הגרמני קרליץ, והגרמני אויערבאך שליט"א, להחרים לגמרי את דיוני הבג"ץ בעניין ולא להשתתף בהם, ומרן הגרמני אלישיב הורה לפעול כפי החלטה זו (המקורות ב"ופרצו חומות מגדלי" עמ' 28)

⁹ "יום חדש" זוכרים?

למה לא פעלו ב"דרכי השתדלנות"? ממתי אנחנו "נטורי קרתא" האומרים "איני מכיר"?

כנראה שלפעמים גם זו שפה.

*

לאחר שיצא הקונטרס "במבט בוחן" לאור, והגיע לידי הגרב"ש הכהן דויטש שליט"א, לא נח ולא שקט, הדבר טרד את מנוחתו, על שמנסים לערער דברים שהיו כה פשוטים אצל כל בן תורה לגבי הריחוק מהצבא, הדבר הביא אותו להכריז במוצש"ק ויקהל קבל עם ועדה כי דעת מרן הגריי"ש אלישיב זצ"ל הייתה כדעת מרן הגרא"מ שך זצ"ל שגיוס לצבא הוא ביהרג ואל יעבור ומה שלא חתם על מכתב זה בזמנו הוא מכיוון שאז עדיין לא נגעה גזירת גיוס בני הישיבות ממש למעשה (היות והיה מדובר רק בהצעה שהגיש אהוד ברק ונדחתה ברוב קולות הקואליציה בראשות נתניהו) אבל אמר בפירוש שאם יהיה נוגע הדבר למעשה ניתן לפרסם בשמו שזה ביהרג ואל יעבור.

וידוע עד כמה סמכו גדולי הדור הקודם על הגרב"ש שליט"א עד אשר מרן הגרא"מ שך מינה אותו כחבר כמעט בכל מפעליו, והפקיד בידי את הוועדה הרוחנית של "יתד נאמן" וכן מרן הגריי"ש סמך עליו בענייני העיתון כל השנים, ומרן הגרא"מ שך אף מינהו לחבר וועדת הרבנים של דגל התורה וחבר העמותה של יתד נאמן.

*

וראוי להעתיק דברים שאמר מרן הגריי"ש זיע"א ("כתבוני לדורות" עמ' שמ"ב-שמ"ג):

"מזה אתם מתפעלים מרוח הקודש של הרב שך? אני חושב שהדרגה הגבוהה שלו היא בכך שהוא לא הסיח דעת מהקב"ה! – שהוא לא ביטל לרגע ממחשבתו מה התורה רוצה ממני. כל חייו הוא חשב כיצד אוכל לעשות את רצון ד' בכל רגע ורגע מחיי. אבל, זה בדיוק החיסרון שלנו, אנחנו מתפעלים מדברים הנראים שמיימים ומזניחים את הדברים האמתיים שהם התכלית של האדם ובכך צריך האדם להשקיע ללא הפסקה. אבל ברור... **יותר קל להתלהב מ"רוח הקודש" אולי מעוד דברים שנראים מחוץ לתפיסת עולמנו ובכך להסיח דעת מרצון ה' האמתי**"

כאן דפק מרן זצוק"ל על שולחנו הטהור ואמר בקול רם: **"צריך לחזור שוב ושוב, התפקיד של האדם בעולמו הוא לעשות את רצון ה'". לא לפחד לומר את זה שוב ושוב. לחזור על זה בקול רם. אסור להסיח דעת מהתפקיד האמתי של האדם בעולם**

עוד אמר שם מרן הגריי"ש:

"כמו כן מרן זצוק"ל ניהל מערכות רבות של **השקפה**. כשהמסר העיקרי שהותיר לנו הוא **שלא לסטות כקוצו של יו"ד מן הדרך המסורה לנו מרבתינו**. על כך הוא עמל והתייגע ואת זה צריכים אנו לשמר מכל משמר. **לא לתת לשינויים לחדור לקרב מחנינו. לא לאפשר לאותם "משנים" להצליח בדרכם**. לעמוד כחומה בצורה ולמנוע מהם לעשות את מה שלבם חפץ. במסר הזה טמון על רגל אחת כל משנתו ההשקפתית של הרב שך"

"ושמא יאמרו אנשים מסוימים כי דבריו נגעו לשעתו ולדורו אך אינם שייכים לדורות עולם, - הנה, מי שלא רצה לשמוע, אמר כן גם בימי חייו של הרב שך. אנחנו צריכים לדעת שיזאת התורה לא תהא מוחלפת. מה שהיה טוב לדורות הראשונים, טוב גם לאחרונים. כשאתם באים לכתוב על הרב שך אסור להתעלם מהעובדה שיש כאלו שרצו להשכיח את דבריו. שרצו להסתיר את הדברים שהיו פחות נעימים לאוזן השומע, אסור לכם להסתיר זאת. אסור להתעלם מכך, הרב שך עמד על קוצו של יו"ד בכל מה שנוגע לשמירת התורה בטהרתה. הוא לא פחד ולא הסתיר את דעתו דעת תורה לרגע ולא חשש ממה יאמרו ואיך זה יישמע בציבור (ממילא לא יעזור...ל.ל.). אם זה מה שצריך לומר הוא לא היסס לרגע.

ייהרג ואל יעבור - כפשוטו!

הדבר הכואב ביותר בחוברת הנוראה "במבט בוחן" הוא ניסיונו לטשטש את אחד מהיסודות העיקריים שהיו בגדר דברים פשוטים אצל כל בן תורה, מכל צדי המפה הפוליטית החרדית, עד להוצאת חוברת זו, והוא הצליח להפיל רבים וטובים לחשוב באופן שונה מהמקובל, בעניין הפשוט והברור לכל כי הגיוס לצבא הוא ביהרג ואל יעבור כפשוטו ממש.

ברור לכל אחד שאם היה אדם מוציא חוברת ודן בתוכה על הנושא ההלכתי של "קביעת רגע המוות" או בנושא כשרותם של יהודים מארצות מסוימות לבוא בקהל, והיה דן בזה באמצעים שדן בהם הכותב בחוברתו בדיוקים מחתימה על מכתב זה ואי חתימה על מכתב אחר, מתאריכי אמירות ומכתבים, ומ"ראיות" מתקופת בן גוריון, או ממסמכי השלטונות ברוסיה, ברור שאדם זה היה נחשב לשוטה גמור, שהרי כל אחד יודע שבנושאים הלכתיים מובהקים אין לדון אלא מתוך ספרי השו"ע והפוסקים ולא מפי אי חתימת מכתבים בעיתונים.

הנושא של ייהרג ואל יעבור הוא מהנושאים החמורים ביותר בתורה, ומהפרשיות אשר להכריע בהם דרושות הכתפיים הרחבות ביותר, כיצד מתיימר אדם אפילו מבלי להציג תעודת הוראה ולו מארגון "צהר", לדון באחד מהנושאים החמורים ביותר ביהדות?

איך ניתן לדבר בנושא אשר הוכרעה ההלכה בו על ידי רוב מניין ובנין חכמי הדור הקודם, ונתפרסמה בכלל ישראל, באין פוצה פה ומוחה, לשנות במחי יד את ההלכה, וכל זה בגלל שה"מנהיגים" לא חתמו, ולא שידוע לו שהם נגד הפסק, אלא רק שלא חתמו.

ולמי שלא יודע, כאשר יצא פסקו הברור של מרן הגרא"מ שך זיע"א שיש למסור את הנפש על גיוס לצבא מיד פורסם מכתב מרוב גדולי הדור שהצטרפו לפסק זה, הלוא המה הגרמ"ש שפירא, הגרא"י זלזניק, הגר"פ שיינברג, הגר"ז רוטברג, הגר"צ מרקוביץ, הגר"ש ברידא, הגרמ"י ליפקוביץ, הגר"ב רוזנברג, הגר"י שפירא, הגר"ש קרליץ, הגר"ש וולבה, הגר"צ אבא שאול זצוק"ל ויבלח"א הגר"ש אויערבאך, הגר"נ קרליץ, הגר"ח קניבסקי, והגר"ש וואזנר שליט"א.

רוב גדולי ופוסקי הדור מצטרפים לפסק ההלכה, מבלי לחוש לגילו ומצבו של הרב שך, כולם מבינים שזו ההוראה הברורה והפשוטה. ולא לחנם השמיט בעל החוברת את מכתבם שנדפס זה מכבר ב"ופרצו חומות מגדלי" עמ' 11 ושם לא נקט בחד צדדיות אלא הדפיס את שני המכתבים.

האם ניתן להכריע הלכה נגד רוב גדולי הדור, מבלי לברר ולשמוע בפירוש מאלו שלא חתומים על המכתב שהם אכן חלוקים עליו? ועוד בנושא כה חשוב וגורלי לכלל ישראל?

וכבר גילה הגר"ש דויטש שליט"א, איש אמונם של גדולי ישראל, את הסיבה לאי חתימתו של מרן הגר"ש על מכתבם של כל שאר הגדולים, והוא משום שעניין הגיוס לא היה נודע עדיין למעשה, אך מסר לפרסם פסק דומה ביום שיהיה הדבר נוגע למעשה.

והנה הגרא"ל לא חתם אז אלא על נוסח הגר"ש שלא כלל ייהרג ואל יעבור, ואין מכך כלל הוכחה שהוא מתנגד לפסק זה, כוונת דברנו היא לא לנגחו או להשמיצו חלילה, אלא לברר את דעת התורה הנכונה, ולנסות לבחון האם היא מתבצעת בפועל, אנחנו לא דנים על אנשים, אלא על פעולות.

והנה עתה נודע ע"י דברי הגרא"י קוק שליט"א ביתד יום ו' ה' באדר ב' התשע"ד שאמר בשם מרן הגרא"ל שליט"א את המילים גזירת שמד על גזירת הגיוס, הרי שאכן, גם הוא סובר כך וככל גדולי ישראל.

כותב הקונטרס היה יכול להמשיך להישען על פסקם המפורש של גדולי הדור, ולהגן על כבוד רבו על ידי טענה זו שכתבנו, אך משום מה הוא בחר לקחת את עטרת פסיקת ההלכה על ראשו ולהכריע בחמורה שבחמורות נגד דעת כל פוסקי ההלכה שבדורנו ובדור הקודם כולל אבירי הפוסקים כמרנן הגר"ש אלישיב והגר"פ שיינברג זיע"א ויבלח"א הגר"נ קרליץ, הגר"ש וואזנר והגר"ח קניבסקי שליט"א וזאת מסברות וראיות שלא היו קבילות אפילו בקרב רבני "צהר".

את פסק זה עליו חתומים רוב מנין ובנין גדולי הדור דאז מגדיר בעל החוברת (עמ' 19 הע' 2) כ"פסק דין חדיש ומחודש" או בעמ' 48 "שאינן לזה כל בסיס הלכתי רציני".

ובעזות מצח מחציף בעל החוברת פניו בחתנו הגדול של מרן ראש הישיבה זיע"א הלוא הוא הגרמ"צ ברגמן שליט"א וכותב (עמ' 19 הע' 2): "יש בידינו (?) גם עדויות מפורשות ומתועדות על דבריו של הגרמ"צ ברגמן שליט"א, שאמר בפירוש, כי "למסור את הנפש" עליו דיבר מרן בתשנ"ח, איננו פסק של "ייהרג ואל יעבור", ואף חיפש מקור מוסמך לעניין זה מעבר למפורסם ביתד...".

כנראה שאין גבול לחוצפה, שכן כל אחד יכול לראות את מכתבו הברור של הגרמ"צ שליט"א אשר אין לך עדות מתועדת ומפורשת יותר מזו, המכתב מופיע בקבצים וחוברות רבים וכן בחוברת "ופרצו חומות מגדלי" עמ' 83 וזה לשון הגרמ"צ בכתב ידו בשם חמיו מרן זיע"א: "ואמר לי לפרסם שדעתו שצריך להתנגד לזה. כהלכות קידוש ה' שנפסק בשו"ע "יורה דעה".

"ואמר לי" לא "מקור מוסמך" ולא "מעבר למפורסם ביתד" אלא אמר לו, מפיו עצמו ממש, שצריך להתנגד לזה כהלכות קידוש ה', ויפה אמר הגרב"ש דויטש שליט"א "אין פירוש אחר למסירות נפש ביורה דעה קנ"ז אלא רק ייהרג ואל יעבור!"

ובעל החוברת מוצא לו "תיעודים" לדברים אחרים! כך מחציפים פנים בגדולי הדור, כך מסלפים דעת תורה, וכך מהתלים בציבור.

**

אין לי את הכתפיים ההלכתיות הרחבות בכדי לדון בפסק הלכה זה או להכריע בו, איני עושה כמעשה בעל החוברת כשנוטל לעצמו זכות להכריע הלכה בחמורה שבחמורות בעצמו, רק מתוך שתיקת הרבנים, ודיוקים וחילוקים שונים ומשונים, ננסה לבאר את פסק ההלכה שנמסר הלכה למעשה מפי גדולי הפוסקים ובראשם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל.

בטור סי' קנ"ז "כל העבירות שבתורה חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים שאומרים לו לאדם שיעבור עליהם או ייהרג או יצטנעא אם ירצה יעבור ואל ייהרג. ואם ירצה להחמיר על עצמו וליהרג רשאי. ואם הוא בפרהסיא חייב ליהרג ולא יעבור. במה דברים אמורים שגוי מכוין להעבירו על דת. אבל אם אינו מכוין אלא להנאתו יעבור ואל ייהרג, ובשעת השמד אפילו על מנהג בעלמא שנהגו אם באים להעבירו עליו ייהרג ואל יעבור וכו'" עכ"ל.

הרי לנו שלושה חילוקי דינים: בצינעא ושלא בשעת השמד, ייהרג ואל יעבור רק על ג' עבירות. בפרהסיא, אם מכוין להעבירו על דת, ייהרג ואל יעבור על כל התורה כולה. ובשעת השמד, אפי' בצנעא ואפי' להנאתו ייהרג ואל יעבור, וכ"כ הב"ח.

ואמנם הט"ז שם ס"ק ג' פליג ע"ז ומביא מרש"י והר"ן והנימוק"י דדין פרהסיא ודין שעת השמד שווין לכל ובשניהם להנאתו יעבור ואל ייהרג ואם מכוין להעבירו על דת ייהרג ואל יעבור.

והגדרת "פרהסיא" שם בשו"ע היא "בפני עשרה מישראל" והגדרת שעת השמד היא "על ישראל לבדם" והכוונה שהשלטונות גזרו על כך, אז אפי' בצנעא ייהרג ואל יעבור.

והנה מהיכן נדע מה נחשב מכוונים להנאתם ומה נחשב מכוונים להעבירם על דת, דבר זה נלמד מדברי הגמ' סנהדרין ע"ד ע"ב "רבא אמר הנאת עצמן שאני דאי לא תימא הכי הני קוואקי ודימוניקי היכי יהיבין להו אלא הנאת עצמן שרי, הכי נמי הנאת עצמן שרי" ומפרש רש"י "הני קוואקי ודימוניקי כלי נחושת שנותנין בהם גחלים גבוהין הן ועומדין לפני שולחן מלכים להתחמם כנגדן. היכי יהיבין להו. יום חג היה לפרסיים שנוטלין משרתי עבודת כוכבים אור מכל בית ובית ומעמידין בבית עבודת כוכבים ומתחממין כנגדן והיו נוטלין אף מבית ישראל בעל כרחם היכי יהיבין להו ולא מסרי נפשיהו אקדושת השם. אלא הואיל והעכו"ם אינו מתכוין להעבירו, אלא להנאת עצמו מתכוין שצריך לאותו הכלי אין כאן קידוש השם ליהרג עליו ואף על פי שהעכו"ם אינו צריך לו אלא לחוק עבודת כוכבים, הנאת עצמו הוא שצריך לאותו כלי ואינו אומר לי שאעבוד אני"

והגדרת "להעביר על דת" מבוארת נמי התם: "ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא האי עכו"ם דאמר ליה לישראל קטול אספסתא בשבתא ושדי לחיותא ואי לא קטלינא לך ליקטיל ולא לקטליה, שדי לנהרא ליקטליה ולא ליקטול מ"ט לעבורי מילתא קא בעי"

הרי לנו שהאופן המדובר להעביר על דת הוא בצורה שאין לגוי תועלת מעשית מעצם הפעולה של הישראל, וממילא ברור שכוונתו להעביר על דת.

והנה דברי הלכה נמסרו לנו באופן שיש לדעת בכל נושא את הגדר ההלכתי ולא לדון מצד סברות ופסיכולוגיות שונות אלא מתוך דברי התורה עצמם ומתוך המקורות ההלכתיים שלנו.

וכשנבוא לנידון דידן, שיש כאן גם פרהסיא שהרי הגיוס הוא בפרהסיא, ויש כאן גם שעת השמד, שהרי מדובר בגזירת המלכות ורק על ישראל לבדם שהרי הם אינם מטפלים במשתמטים חילוניים כלל, וגם לא בערבים, וכל מה שנוגע להם הוא העניין החרדי, הרי שזוהי גם שעת השמד וממילא לשי"ה ב"ח בוודאי יש למסור נפש אפילו היו מכוונים להנאתם.

ולשי"ה ט"ז שכל הנראה היא ההלכה, אין חייב למסור נפש גם בשעת השמד אלא כשכוונתם להעביר על דת, ג"כ פשוט שכאן חשוב להעביר על דת וכפי הגדר של "קטול אספסתא בשבתא ושדי לנהרא" שהרי הם מצהירים מפורשות שאין להם צורך בעוד חיילים והעובדה שהם רק מפטרים חיילים מהצבא, וממילא ברור שאין כוונתם אלא להעביר על דת, וכמו שמצהירים מפורשות שהם רוצים "שינוי תרבותי", וע"ז קיים פסק ההלכה "ייהרג ואל יעבור"

אלא שכותב החוברת פליג ע"ז וכותב "החילוניות כיום, אפילו זו של לפיד ג'וניור, אין לה מושג אפילו כנגד איזו דת היא נלחמת, והיא מבוססת כולה על הנהגות והפן הכלכלי בעיקר" ניכר הוא שהכותב הלז לא קרא ולא שנה, כל מי שיד ושם לו בהלכה יודע שאין נפק"מ כלל בהלכות קידוש ה' מה רמת המשכל והנהגות של אותו אחד שבא להעביר על דת, וכן לא משנה אם יש לו תוכנית ארוכת טווח שהוא רוצה להעביר על דת כדי שייצאו לעבוד וממילא יהיה לו טוב, ההלכה לא נזקקת לכלים פסיכולוגיים כדי לקבוע מה כוונתו של הגוי, ואין צורך לאיזה קורא מחשבות שיגלה לנו זאת, פוסקי ההלכה הותירו לנו הגדרות הלכתיות ברורות מה מוגדר כשעת השמד, וההגדרה היא "קטול אספסתא ושדי לנהרא" לא מבואר שזה דווקא אם הוא רוצה להעבירו על דת כדי שיהיה חילוני, או כדי להעבירו על דת כדי שהוא יצטרף למעגל העבודה, הדבר נידון הלכתית לפי עצם המעשה, האם יש לגוי תועלת בעצם המעשה או שאין לו תועלת.

כך כותבים מוצאים חוברות ופוסקים הלכות אפילו בלי להכיר את הסוגיא.

חשוב להדגיש עוד שבהלכה שנפסק על שעת השמד אפילו על ערקתא דמסאנא ייהרג ואל יעבור, אין הכוונה דווקא שרוצים לחלן לגמרי שייפכו לגויים גמורים אלא אפילו אם כוונתם שיעבור על הדת רק באותו עניין פרטי ותו לא גם כן נפסק ע"ז ייהרג ואל יעבור.

זהו הבסיס ההלכתי שעליו הסכימו כל פוסקי דורנו שליט"א וזצ"ל ללא יוצא מן הכלל.

ומה שמביא מבן גוריון צ"ב שהרי הוא לא גזר כלל על גיוס בני ישיבות עד שנדון בכוונתו, אלא הוא פטר אותם מגיוס, ומה שהביא מרוסיה הוא מגוחך ממבט הלכתי, וכי מכריעים הלכה ע"פ תקדימים? והאם ידוע מי הפוסק שהכריע ברוסיה שאינו ייהרג ואל יעבור? ולשיטתו אזיל בעניין החתימה על מסקנות וועדת טל וד"ל.

והנה כל זה על הגזירה המיוחדת דידן, שהיא בוודאי בגדר שעת השמד והעברה על דת, אך בלאו הכי ייתכן ועצם הצבא הוא בייהרג ואל יעבור היות ובמוצהר הוא שיש לו שני מטרות, האחת הצורך להגן על המדינה, אך מלבד זאת מטרותיה היא כדי להוות כור היתוך עבור החברה הישראלית, וראוי קצת להסביר את הדברים כדי למנוע בלבול.

הנה עצם החילוניות מצד עצמה לא הייתה מחייבת צבא כדי לחנך אליה, הנהגות לא נוצרה בגלל הצבא אלא למרותו, מטרת הצבא היא כדי לחנך את הבאים בו ל"ערכי הציונות" כמו שתמיד רגילים לומר ש"הצבא עושה מהם בני אדם" והיינו, שיש בצבא, למרות פריקת העול הגדולה, איזה חינוך לקבלת מרות ולקניית ערכים, ערכים שהם כמובן זרים לגמרי לתורתנו הקדושה.

ומאז הקמת המדינה הצבא דואג לחנך לערכים שהוא דוגל בהם, דבר זה מתבטא בכל האווירה של הצבא, ולדוגמא לא שייך לעבור "קורס קצינים" ללא בקיאות בכל דברי האפיקורסות הקיימים בספרי ההגות של אבות הציונות שר".

ואם כן גם לולא הכוונה להעביר על דת בגיוס הנוכחי מעצם החשש לחינוך לערכים זרים שהוא העברה על הדת ג"כ ייתכן שהוא ביהרג ואל יעבור.

והנה בעל החוברת כותב שפסק זה נוגד למה שעשו כל הגדולים כל השנים, אך שכח הכותב שבעת קום המדינה היה צורך בחיילים למטרת הצלת נפשות כפשוטו ממש ובכל זאת מנעו ראשי הישיבות את תלמידיהם מלשרת בצבא, האם אין זה פסק של ייהרג ואל יעבור?

לבד מזאת ישנם עדויות ברורות גם מהחזו"א (הגרש"ז ברוידא זצ"ל "ופרצו חומות מגדלי" עמ' 82) וגם מהגר"י (הגר"א אפרים זלניק זצ"ל¹⁰, שם) שהגיוס לצבא הוא ביהרג ואל יעבור.

וכל זאת על עצם הגיוס, ומלבד זאת, הרי ברור שכל המתגייסים מסתכנים בכך שיגיעו לידי אחד מג' עבירות חמורות הפרוץ מאוד שם, ואם כן בוודאי שיש להחמיר בנושא זה מאוד.

ואדרבה, שמא יתכבד הכותב הנכבד להסביר לי (לשיטתו) את פשר ה"פסק דין חדש ומחודש" של מרן החזו"א על שירות לאומי (לא צבא!) לנשים, שהוא ביהרג ואל יעבור.

אגב, ידוע שכאשר יצאה בפולין הגזירה שעל כל המלמדים לכרוש "השכלה" אמר החפץ חיים שצריך למסור את הנפש על כך ("מאיר עיני ישראל" ח"ב עמ' 42)

**

במשך חכמה סוף פרשת תרומה כתב וז"ל: "אמנם על תלמוד תורה דרבים צריך למסור עצמו למיתה ולסכן עבור זה" ומביא זאת הגר"י זילברשטיין שליט"א להלכה בספרו חשוקי חמד על פסחים עמ' שס"ה ומבאר זאת מכיוון שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, וכתב בנפה"ח (שער ד' פי"א) שאם היה העולם ריק רגע אחד מתורה מיד נהפך לתוהו ובוהו א"כ גם ביטול תורה דרבים נחשב לפיקוח נפש.

**

כל זה נכתב כדי לענות כסיל כאיוולתו ולהשיב את הדעה המקובלת מקדמת דנא על מכונה, אך כעת ראוי למחות ולזעוק בכל עוז על כותב החוברת, הרי בלאו הכי לא מדובר על מוות למי שלא מתגייס ומקסימום כלא, ולעומת זאת, הדין הפסוק של "ייהרג ואל יעבור" בא לתת תוקף וחיזוק לתלמידי הישיבות שיידעו גודל האיסור ולא יתפתו ח"ו, איזה סמכות אתה לוקח לעצמך לקרר עניין כה חשוב ונשגב??

ואל תאמר שכוונתך הייתה להגן על כבוד הגרא"ל, שהרי היית יכול להגן עליו באומרו שבאופן עקרוני גם הוא מסכים לפסק זה, וכפי שנודע לבסוף, וכאמור, ואיזה סמכות אתה נוטל על דעת עצמך להפיץ במאות אלפי עותקים, דבר בעל השפעה כה הרסנית על הדור כולו??

אמור נא ברורות, האם התייעצת, לכל הפחות עם אחד מגדולי הדור, בטרם הוצאת דבר כה גורלי מתחת ידך בתקופה שהיא כה הרת גורל עבורנו???

האם הכול מותר בכדי לצאת מנצח???

¹⁰ "בדבר לקחת בני הישיבות לצבא, נספר ממרן הרב מבריסק זיע"א, כי בשנת העשור למדינה זממו לקחת בני הישיבות לצבא. אז אמר הרב מבריסק שהוא גזירת שמד וחייבין למסור נפש על זה, מאחר שכל מטרתם היא להעביר על הדת", עכ"ל"ק. (דברים שאמר בעצרת חיזוק, אב תש"ס).

פרק חמישי

המשחק: "בפנים-בחוץ"

אחד מאבני היסוד של ההשקפה המעודכנת – מכאן ולהבא למפרע, היא החילוק הפשוט והברור בין הפעולות שפועל הצבור החרדי כלפי חוץ-מול השלטונות, לבין האמור להתרחש בתוך הצבור פנימה.

מסיבה זו אין להביע דעה או להביא ראיה או התנגדות כלשהיא למה שנעשה "בחוץ" היות ואין זה נוגע כלל להשקפה וזה רק כלפי חוץ וכמובן שיודעים למצוא סימוכין שכך היה תמיד וזו הדרך הנכונה ללכת בה.

אלא שברגע שמגיעה אותה ההשקפה לידי ביצוע, בדרך כלל מיטשטשים הגבולות, פתאום מה שהיה בחוץ נהפך לבפנים והרי "אין בכך שום בעיה וכדברי רבותינו", בכלל לא ברור איזה דברים שייכים לבחוץ ואיזה לבפנים, איזה מאמרים ביתד מיועדים כלפי חוץ, ואיזה כלפי פנים, ואולי יש איזה מוקד טלפוני סודי שמעדכן כל יום את קוראי העיתון לאמור "היום העיתון מדבר לבפנים" או "היום העיתון מדבר לבחוץ" הכול משחק אחד גדול.

הבה ונראה כיצד מתבצעים הדברים הלכה למעשה:

בעמוד 37 כותבים בהקשר לכתבה שדרש מרן הגר"ש לפרסם ביתד בזמן וועדת טל: "הבהרה פנימית נחוצה, כי הדיונים על המסלולים אינם מענייננו וכו' וכי כל העיסוק בזה הוא עניין חיצוני "חסר טעם" (...). שאינו נוגע לעבודת הנציגים החרדיים בוועדה"

במכתבם של מרנן הגרמי"ל ויבלח"א הגר"ח קניבסקי הגר"נ קרליץ והגר"ש אויערבאך משנת תשס"ט בעניין המסלולים ושירות לאומי ואזרחי בתוך הדברים נכתב: "וגם מה שהם מנסים בדרכי פיתוי ע"י שנותנים תקציבים לאברכים המתעסקים עם נערים שהתדרדרו מדרך התורה והמצוות כדי להחזירם למוטב, והם מגדירים זאת גם כשירות אזרחי, הדבר הוא פסול בתכלית כי לא יוכל לצאת דבר טוב שיסודו ומגמתו לפתות ולמשוך את לומדי התורה להיות כפופים להם ואין לשום אחד להזדקק לתכניות אלו וכו'".

את מכתב זה מביא בעל החוברת בעמ' 43 וכותב על כך "מובן, שאין כל וויכוח בתוכן הדברים, אלא שאיסור גורף מטעם מנהיגי הדור יש לו השלכות רחבות ושיקולים רבים, וכמובן שאין כאן המקום ואין צורך (?) להסביר"

ובהמשך כותב בציניות, בתוך סוגריים על הדרישה מהגראי"ל שיכתוב גם הוא מכתב בסגנון דומה: "וכמובן שברגע שיכתוב הם ייסגרו מיד¹¹..."

הרי לנו ברור באופן חד משמעי לשיטת בעל החוברת, שכל מה שדובר על מסלולים ושירות אזרחי, וכל מה שדנו בזה היה רק כלפי חוץ, אבל כלפי פנים ברור שאין לכך שום השלכות.

דומני, שבקצב הזה לא ירחק היום ויספרו לנו שהשמש מאירה בלילה, ושהכותל המערבי נמצא בסין, הרי ממילא מאמינים לכל מה שכותבים (בתנאי שזה לטובת הצד ה"נכון").

האם אין נח"ל חרדי? האם אין שח"ר כחול? האם לא רואים חיילים בכיפה שחורה ובמדים בתוככי השכונות החרדיות? במה זה "בחוץ"? כל החלטות וועדת טל התקיימו, הלכה למעשה, אחת מהם לא נעדרה, להיכן נעלם כל ה"בחוץ" הזה?

ובנוגע לשירות אזרחי, רוב הישיבות וארגוני הנושרים, וארגוני ההצלה, מפעילים כיום "שירות אזרחי" במוסדותיהם, הכפופים להגראי"ל, באין פוצה פה ומצפצף, וכמובן שברגע שיכתוב נגדם הם ייסגרו מיד, בלי ציניות, בלי סוגריים, ובלי שלוש נקודות. ברור ששום מוסד הנחשב ככפוף להגראי"ל ונהנה מתמיכתו לא יעשה דבר בניגוד לדעתו.

¹¹ ואגב, מעניין למה לא נשקלה סברה דומה לפני הוצאת המכתבים בעניין הבחירות לעירייה.

יתירה מזו ידוע לכל המצוי בעניינים, שראשי המוסדות הלכו לשאול לפני הפעלת התכניות את הגר"ל ואמנם בתחילה פרסמו שענה להם בשלילה, אך לא רחק היום והדברים נתבצעו הלכה למעשה, האם הם נהגו בניגוד לדעתו? אם כן, ברור שהמערכת לקויה וטעונה תיקון.

עוד ידוע כי כדי להתקבל לתכניות "שח"ר" צריך לקבל אישור וחתימה מרב, מי הם הרבנים שחותמים על כך?

ובראיון לעיתון "בקהילה" בקיץ תשע"ג מדבר ר' מרדכי בלוי על "אלו שהולכים לצבא בהוראת רבותיהם" מה פשר הדברים??? (אגב, מי התיר לו להתראיין לשבועון שנאסר ע"י מרן הגר"ש?)

"ומאן לימא לן איזה מכתב יכתוב הגר"ל בעוד שנתיים" (עמ' 44) ובינתיים, הכול חוגג על ידי המסתתרים ומתגוננים בכנפיו.

**

כותב החוברת מעיז פניו וכותב (עמ' 49): "בעבר היה ברור לכל אדם שפוי, כי כל מה שנאמר לאזניהם אינו משקף דבר" הוא גם נתמך בסימוכין בדברים שנאמרו בעבר לצרכים הסברתיים בלבד.

בהמשך הוא מתרברב ביכולת הנדירה של הנציגים החרדים הגאונים, המתקדמים, והמנוסים, היכולים "לסמא את עיניהם" של החכמים החילוניים המיושנים הטיפשים והתמימים, כאילו כל המערכות של "פנים-חוץ" שכפי שמתברר כיום למפרע היו במסורת כל הדורות, היו בדרך של רמאות והונאה ו"לעשות כאילו".

והנה בחוברת זו עצמה מביא הכותב שדרכם של רבותינו הייתה להיפך בדיוק, הם חששו מאוד ונמנעו בכל דרך מהתנהגות בדרכי רמאות עם השלטונות, והורו להתרחק מדרכים אלו.

וכך הוא מביא ממרן הסטייפלר בעמ' 18: "אמר לי מו"ר זצוק"ל כמה פעמים, אלו שרשומים בישיבות כדי להיות פטור מהצבא והם עובדים¹², הם רודפים גמורים"

הרי ההוראה הברורה שאסור ללכת בדרכי רמאות (וברור שלא הייתה כוונתו שילכו לצבא ח"ו, אלא שילכו ללמוד בישיבה, ואז עדיין לא עודכנה ההשקפה ש"לא כל אחד מסוגל")

וכן בעמ' 22 הביא את מכתבו הברור של מרן הגר"מ שך זצ"ל לוועד הישיבות בתש"מ שלא לתת הסדר דיחוי למי שעובד, היינו שאין להתנהג בדרכי רמאות, אלא שיש לדאוג שכולם לא יעבדו וילמדו בישיבות וממילא לא תהיה שום רמאות.

והעניין ברור, בכל הנוגע להסדר עם השלטונות אין צורך לדבר איתם ולספר להם למה אנחנו חפצים בהסדר הדחייה, וגם אין להם טעם בזה, כל הנחוץ הוא שלא יתגייסו לצבא, אלא שעלינו לדאוג שלא יהיה הבדל בפועל בין האמור להיות בחוק לבין המבוצע במציאות.

אך מעולם, ומעולם, לא עלה על דעת אדם לדבר עם השלטונות על הקמת מסגרות לחרדים שאינם לומדים, ובפרט אם היה מדובר בדרכי רמאות ולהביא לשם רק מזרחיסטים הדבר מסוכן ביותר, שכן כל רמאות היא הרת אסון מהטעמים הפשוטים א' חילול ה'. ב' לעולם לא תדע ברור מי מרמה את מי, וכפי שהוכיחה וועדת שקד. ג' על ידי כך ייפגע כל אימון השלטונות בחרדים ומנהיגיהם.

והנה עתה לא מדובר על לסדר הסדר ל"מי שלומד" שהרי השלטונות כבר קבעו ש"אין צורך בכל כך הרבה לומדי תורה" עפ"ל, אלא שהנציגים באים להפיס את דעתם ולשלוח "מנחה לעשו" בדמות אלו שלא לומדים, ולהקים עבורם מסגרות, והם טוענים שאין כוונתם ח"ו שיתגייסו בפועל אלא איזה תרגיל עלום ובלתי נודע לגייס חילונים כמסווה חרדיים וכל כיוצא בזה בכל מיני דרכי רמאות.

ואולי אילו היינו מאמינים שאכן כך הם הדברים, ומדובר רק ב"תרגיל" שמא היינו מחרשיים, אך כיום לאחר כל תקדימי הנח"ל השח"ר והשירות הלאומי והאזרחי, האם מישוהו מסוגל להאמין למשהו??

¹² אגב, בנוגע למשמעות המילים "והם עובדים" עי' לעיל פרק א'.

זאת ועוד, גם כאשר ננקטו בעבר דרכי הסברה שלא משקפים את הדעה התורנית האמתית והצרופה, מעולם לא ניתנה הסכמה כלשהיא, למזימות שמד למיניהם "למראית עין", מעולם לא התבטאו ואמרו ש"לא יפריעו לאנשי הצבא לפתות"¹³ גם לא ככסות עיניים, לא ייתכן להצהיר כלפי עם ועולם הצהרות הזדהות עם הליכי שמד.

וכך כותב מרן הגרמ"ל זצ"ל בנוגע לוועדת טל ("ופרצו חומות מגדלי" עמ' 22):

"ומעולם לא שמענו שהסכימו ראשי ישיבות וגדולי הדור שיחי' ליתן ידם לפשרות וויתורים, ולדברים המשתמעים כן, וכל מה שגזרו היה שלא בהסכמתנו"

לא רק לא להתפשר ולא לוותר אלא גם לא לתת יד "לדברים המשתמעים כן", והוא לא כותב זאת מעצמו אלא ש"מעולם לא שמענו שהסכימו ראשי ישיבות וגדולי הדור" ושוב, גם אם הוא "חשוד" לחלוק הוא אינו חשוד לשקר.

הרי לנו שלמרות שבדרכי ההסברה או העילות החוקתיות נתנו גדולינו יד לניסוח שאינו שווה עם השקפת התורה בתנאי שאינו נוגע לנפק"מ למעשה, אך מעולם לא נתנו יד לפעולות בדרכי רמאות שונים ומק"ו שלא לשתף פעולה עם תכניות שמד למראית עין, ומק"ו עכשיו כשהקלולים פרצו את החומות וכבר חדרו פנימה, והניסיון מוכיח שאנחנו כבר לא יכולים לדעת אם משקרים על החילוניים או עלינו...

ראוי להביא כאן קטע נשכח המודפס במהדורות המיושנות והבלתי מעודכנות של התלמוד, במסכת גיטין דף נ"ז ע"ב:

"זו אשה ושבעה בניה, אתיוהו קמא לקמיה דקיסר, אמר ליה, פלח לעבודת כוכבים, אמר להו, כתוב בתורה אנכי ה' אלוקיך, אפקוהו וקטלוהו וכו'. אתיוהו לאידך, אמרו ליה, פלח לעבודת כוכבים, אמר להו כתוב בתורה את ה' האמרת היום וגו' וה' האמירך היום כבר נשבענו להקב"ה שאין אנו מעבירים אותו באל אחר ואף הוא נשבע לנו שאין מעביר אותנו באומה אחרת, א"ל קיסר, אישדי לך גושפנקא וגחין ושקליה (כדי שתהא נראה משתחוה לה. רש"י. "בחוף") א"ל, חבל עלך קיסר, חבל עלך קיסר, על כבוד עצמך כך על כבוד הקב"ה על אחת כמה וכמה. אפקוהו למיקטליה, אמרה להו אימיה יהבוהו ניהלי ואינשקיה פורתא, אמרה לו בניי לכו ואמרו לאברהם אביכם, אתה עקדת מזבח אחד ואני עקדתי שבעה מזבחות, אף היא עלתה לגג ונפלה ומתה, יצתה בת קול ואמרה אם הבנים שמחה".

**

ההיתר הגורף לספק השקפה מעודכנת לכל דורש, הביאה לאחרונה גם את עיתון "יתד נאמן" לסחרור חושים, בניסיון נואש להגן על כבודו ומעמדו הוא יצא בתחרות נושאת פרסים על כתיבת מאמרי שיטנה באספקלריה שאינה מאירה, נגד דעת גדולי הדורות זצ"ל ויבלח"א הגר"ש שליט"א ודעימיה.

אלא שסדרת מאמרי דעה והשקפה אלו הביאו את המצב לכדי גיחוך, כאילו יש כאן איזה "תחרות ניחושים" סמויה לטעם שהביא את "מרן שליט"א" שלא להורות על יציאה להפגנות, נכתבו מאמרים מרבנים, מרצים, ואישי חינוך מדרגים שונים, מאמרים שאמורים להתוות דרך לחינוך, ללימוד ולידיעת דרך התורה, דעתה, והשקפתה, ממש דרך פנימית להדיא, אך לפתע נתקלה סדרת המאמרים בסתירות נוראות פעם אחר פעם, או בשיכתוב ההיסטוריה בניגוד למקובל עד היום באופן שכל המכיר קצת את העובדות יכול לתפוס את השקר, אלא שאין בזה כלל נפקא מינה, לא משנה מה ההשקפה, העיקר שיודעים מי גדול הדור, ויותר חשוב מזה, מי לא גדול הדור.

¹³ אגב, כותב החוברת מרבה להתלוצץ על ההתנגדות להסכמה לפיתויים, והוא שואל (עמ' 49) "כיצד בדיוק "נלחמים בפיתויים?" מוטב לו לעיין בספר "מכתבים ומאמרים" חלק ג' בו כותב מרן הגר"מ שך זצ"ל כמה וכמה מכתבים על היוזמה של "שירות לאומי" בהתנדבות וקורא להילחם נגד היוזמה, מכיוון שעל ידי זה ייווצר לחץ על הבנות, כן, גם על "התנדבות" ו"מרצון" אפשר, וצריך להילחם.

ולבסוף ביום בהיר עלה הבלון המנופח על שירטון, לפתע פתאום מתאספות מועצות גדולי וחכמי התורה בראשות מרן שליט"א ואחרי כל הדחיפות וניסיונות החסימה, וההפלה ח"ו¹⁴, מודיעים לא פחות ולא יותר על יציאה ל"עצרת תפילה וזעקה ומחאה המונית" מה עושים? מה נעשה עם עיקר ההשקפה ויסוד האמונה שאין יוצאים להפגנות ומעולם לא יצאו? אזי מצאו "דרך מילוט" והסבירו שאין זו "הפגנה" אלא "עצרת" ומטרתה "פנימית" ונלאה המסביר מלהסביר את הדברים עד כה, על אף שכולם שכחו שגם להפגנת ה"קנאים החדשים" קראו הם "עצרת", ומכבר שם היתד לקלס את הטענה שמפגינים לצורך פנימי וכינה זאת "נטורי קרתא".

וכך מחנכים את הדור הצעיר לבל יתבלבל ויטעה בהבנת הדרך המסורה לאור רבותינו, מלמדים אותם שכל הפחד של היהדות החרדית היא שלפיד יעלה בסקרים ח"ו היל"ית, ועל הגיוס עדיף לדבר כמה שפחות, והפגנות רק מעלות את לפיד עוד, ומערערות את הביטחון בתפילה להקב"ה, ומשחיתות את המידות ועוד כהנה וכהנה, ורק אם יכלו כל הקיצין, רק אז, ראוי לעשות הפגנות, שרק מזיקות, ומעלות את לפיד, ופוגעות במידת הביטחון, ומכריזות "אני חזק", ומשחיתות את המידות.

וכך אירע שלבסוף ניתנה ההוראה ויצאו להפגנה, והעיר שושן נבוכה, איה השקפה? איה אספקלריה? איה הרס חינוך הדור הצעיר בפגם מידת הביטחון? איה מצוות "אני חלש"? איה איסור השחתת המידות? איך ניתן בין רגע לשכוח את כל החינוך?

והנה בתחילה נתפרסם מאמר הגרבמ"א שליט"א שאין אנו פוחדים מכלא, אך עד מהרה כשהוברר יותר לאן הרוח נושבת, פתאום נודע כי הכלא הוא מאוד מפחיד ויפיל את החלשים, וגם מי יודע אם הוא פחות מסוכן מהצבא, וכאלו טענות נוראות ומפחידות, שכל הפחד האיום הוא מסנקציות פליליות ח"ו, ואנו פועלים למזער נזקים ושיהיו רק כלכליות.

והנה לפתע כשנודע שיש סנקציות פליליות מתפרסם מיד מאמר מרן שליט"א שאנחנו לא יודעים מה יותר גרוע כלכליות או פליליות, ומעתה לא נודע אם באמת לא ידוע מה יותר גרוע, מה חיפשו שלוחי דרבנן בוועדה במשך כל החודשים הארוכים הללו?

ואחר הכול מצוות ההתייצבות הקדושה לבל ח"ו נהיה מאנשי "איני מכיר" המחבלים במערכה, ומקדימים פורענות, ובעצם אין בהתייצבות כלום, ואי ההתייצבות יותר גרועה כי נשפטים בכלא צבאי ולא אזרחי, ושאר מיני טענות שבכלל לא להתייצב זה שיגעון אובססיבי.

ולפתע ביום בהיר מודיעים גדולי התורה שישקלו להורות לבני הישיבות שלא להתייצב! שומו שמים! האם השתגענו?? האם פתאום נהיינו נטורי קרתא?? והרי לא להתייצב זה הרבה יותר גרוע כידוע לכל טעוני טיפוח? והרי "תמיד התייצבו"? האם הגדולים לא עדכנו את ההשקפה??

באופנים כאלו ואחרים הופכים את הדור כולו לנבוך ומבולבל, שאינו יודע בין ימינו לשמאלו, אומרים פעם כך ופעם אחרת והעיקר שכולם יהיו מבולבלים ואף אחד לא יערער על כלום ולא ישאל שאלות ח"ו.

¹⁴ רק להזכיר, על דחיפה פחותה מזו יצאה הכותרת השחורה "רבם דקרו", והיא, כידוע, נעשתה ע"י מעורער בנפשו, שלא ברור לאיזה צד משתייך (יותר נכון, ברור שהוא משתייך לצד של "דגל התורה") ועשה זאת על דעת עצמו, לא כן עתה, והכל עבר בשקט.

פרק שישי

המבוכה: ההקלטות

כל אדם שחננו הבורא במעט בינה דעה והשכל יודע, כי בעת וויכוח עדיף לא להעלות את הנושאים המביכים, עדיף לא לדבר על נקודות התורפה, עדיף לא להעיר דובים ישנים, כדאי לדבר על נקודות החוזק, על המעלות, ולא על הבעיות אך מכיוון שכותב החוברת אינו עונה על ההגדרה האמורה, בחר דווקא כן להתייחס לנקודה המביכה ביותר תוך שימוש בכלי הדמגוגי הקבוע: ההגנה הטובה ביותר היא ההתקפה.

כמובן שבראשית דבריו הוא תוקף באופן נוראי את המתנגדים למה שמוגדר על ידו "פעולות הצלה" כמובן לא פחות מהשתדלותו של הרב וייסמנדל מול אייכמן ימ"ש, לאחר מכן הוא עובר לחשיפת תכנית מסירת החלשים וכמובן שהרב שך גם הורה לצבא לגייס את החלשים כי אמר "תורתו אומנותו" ולכן פתח נח"ל חרדי, ושח"ר, ושירות אזרחי כידוע לכל...

אחר כך כמובן הוא עושה שימוש באלו שהולכים לצבא "בין כה וכה" ובזה נהפך המצד המצוי לרצוי ללא ניד עפעף, כי כך דרך השיטה החדשה, בתחילה פותחים מסלולים מסוכנים "בחוץ" אחר כך "קורה אסון" והשוליים פורצים את הגדר דרך אותם המסלולים, וכעת א"א לכתוב מכתב נגד, כי יש אחריות נוראה, וזה ממילא לא יעזור, אח"כ בונים את היעדים על אותם שכבר פרצו את הגדר, שנהפכים כעת למצילים, ומה הלאה??

ומעניין מאוד שכותב החוברת מתהדר בדאגתם לנחשלים, בו בזמן שדווקא ראשי הישיבות של אותם נחשלים, בישיבות הספרדיות בערי הפריפריה, דווקא טוענים בתוקף נגד ההתייצבות עצמה, ואדרבה טוענים שהפחד שלהם הוא לא מבית כלא אלא מפיתויים ולחצים.

הכותב מאריך לתקוף בדבריו תוך התעלמות מוחלטת מהפתרון הפשוט, להפסיק את ההתייצבות בלשכות הגיוס, ואז אף אחד לא יגייס בכוח.

ומה שמלגלג על כך ארוכות, וטוען למה לא עשו זאת פעם וכו' וכו', ניכר הדבר שאין לו דעת ואם אין דעת הבדלה מנין, הוא יודע לצייר את גדולי ישראל כאנשים שאינם יודעים לעשות כלום חוץ מלצעוק, וממילא ניתן ללגלג, הרי ברור **שכעת קיים מצב שלא היה מעולם**, וכל הסדר שלא יהיה יוביל להרס התורה והדת ללא ספק, וממילא אין לנו אלא להוציא את נשק יום הדין ולהשתמש בו.

יתירה מזו, כל מי שיש לו יד ושם בהסכמים והסדרים יודע כי ככל שהעמדות מוקצנות יותר בעמדת הפתיחה, כך הפשרה תהיה פחות נוראית, והנה כאן באים ומציעים להם ליטול ככל העולה על רוחם, לא מאיימים, ולא מראים כוח אלא חלישות, מובן שבמצב זה הם ייראו אור ירוק לעשות ככל העולה על רוחם, וכפי שהוכח בהחלטה על סנקציות פליליות.

**

ולאחר כל ההתקפות וההשמצות הגיעה בשעה טובה ומוצלחת לענות על עצם הטענה על הפגישות עם גדי אגמון וכך כותב: "הילדים הגדולים יותר מבינים שהאויב שלנו הוא לא הצבא, הצבא הוא הזרוע המבצעת. האויב הוא לפיד ושותפיו (שקד בעלת היושר. ל.ל.) הפוליטיקאים. הערוץ הספציפי מול הצבא אינו נוגע כלל לחוק המאיים אלא עוסק בעניין אחר לחלוטין: בתקופת הביניים שעד החוק. מטרתנו היא שהצבא לא יגייס בתקופת הביניים הזו. בכך עסקו הדיבורים [וברור שהיו דיבורים, וכי קל הוא הדבר שתקופה כה ארוכה מאז שבוטל החוק לא נגעו לרעה בבן ישיבה? האם זה נעשה מעצמו?!]"

וכך ממשיך ומתלוצץ:

"בתפיסה הילדותית¹⁵, הרי שיש כאן משוואה פשוטה: "תא"ל אגמון רוצה להרגיע את הציבור" מסקנה: "הם עצמם יודעים, כי ברעש ציבורי ננצח, ולכן הם רוצים להרגיע, ושוב מי זה הם? הישות הציונית? הסוכנות היהודית?"

ומכאן לחילוק הלמדני:

"האינטרס של האויב הוא לעורר רעש בציבור" ו"לעומת זאת האינטרס של הצבא הוא שקט הצבא צריך למלא את תפקידו שיתיצבו ויעברו הלאה. הרעש מפריע לו בניהול השוטף. זוכרים את הפקיד בלשכת הגיוס שמבקש "שקט"...?"

אך דבר אחד שכח טעון הטיפול, שגם "צבא" הוא לא איש אחד, יש שר ביטחון שהוא בעצם איש פוליטי, יש רמטכ"ל, ויש אגפים וחילות שונים, יש אגף כוח אדם, יש אגף מודיעין וכ"ו האם כולם איש אחד? האם לכולם יש אינטרס אחד?

עכשיו הבה ונראה, מה באמת קרה שלא גייסו אף אחד מאז פקע החוק? יתירה מזו איך נתנו הנחה כה כבירה לחרדים מבלי שתפרוץ מהומה? איך לפיד וחבריו שותקים, ולא פורשים מהקואליציה? אם הפעילות השקטה מועילה כל כך כיצד לא הצליחה להצילנו מהסנקציות?

פשוט וברור שבאמת אף אחד לא מעוניין לגייס כעת כי ברור לכל, כולל לפיד, שכל ניסיון של גיוס מיידי בכפייה יהרוס את הכל, הדחייה הזו לא רק שאיננה "הישג" אלא היא חלק ממערכת השקט שאויבינו מבקשים, הם יודעים היטב כיצד ניתן להרוס את כל התכניות בין רגע.

ומי נתן את הדחייה? גדי אגמון? מצטערים, חלה טעות בזיהוי, זה שנתן את הדחייה הוא דווקא שר הביטחון משה יעלון מהדרג הפוליטי, גדי אגמון הוא דווקא, ולא במקרה, חבר בוועדת שקד.

האם באמת היה צריך לתת "להם" משהו בתמורה לדחייה?

מהו תפקידו של גדי אגמון? ובכן, גדי אגמון הוא ראש חטיבת התכנון באגף כח אדם במטכ"ל, והאחראי על מינהל הגיוס בצה"ל.

לפי תפקידו הבה וננסה לנחש, מהו האינטרס שלו?

הוא הרי לא מהמשטרה הצבאית הלוכדת עריקים שיש לה כאב ראש מהבלתי מתייצבים? הוא גם מהצבא ולא מהמשטרה, כך שלא אמור להיות לו אינטרס שלא יהיו הפגנות, מה באמת אכפת לו? האם כל הרעש ממנו הוא מפחד הוא מכך שייאלץ למסור את העריקים למשטרה הצבאית?

האינטרס של גדי אגמון שונה בתכלית, הוא נתמנה לנציג הצבא בוועדת שקד, על כתפיו מוטלת כל מלאכת שיבוץ החרדים בצה"ל, הוא יהיה אחראי על הממח"ס, במידת הצלחת גיוס החרדים תלוי כל המשך הקריירה שלו.

למה הוא צריך שקט, האם הוא עייף ורוצה לישון? האם אין לו דבר ממשי שהוא רוצה להשיג ע"י שקט זה?

**

וכעת לממ"ח, מיודענו טוען טענה פשוטה ה"אם לא עדיף לדחות כמה שיותר" ומוסיף נופך "הלוא את אותה מהומה שניתן לעשות עכשיו ניתן לעשות גם בהמשך" כמובן שהוא מתעלם מהעובדה הפשוטה שאחרי שהחוק עובר הכול נהיה לאחר מעשה, ואם מפגינים לפני קבלת ההחלטות עוד ניתן לשנותם, מבחינתו אין שום הבדל, נניח.

אבל מה הסיבה האמתית שכה מפחדים מהממ"ח? בזה בחר מיודעינו לא ליידע את הצבור חלילה.

¹⁵ אגב, חשוב לציין שהעיתון של אותם "ילדותיים" הפלס, דאג לפרסם עם הידיעה הראשונה על דבר ההקלטות פרופיל מדויק על גדי אגמון עם הסבר מפורט על תפקידיו השונים.

אך מי שיודע יודע, וכך נאמר, מה באמת רע בממ"ח וזה לשון דוד ש. : "אז ר' שמואל יהיה צודק" צרת הצרות בעיית הבעיות, אין חוק גיוס ואין בעיה בפיתויים, הממ"ח הוא קודש קדשים, וצרת הדור היחידה היא ש"ר' שמואל יהיה צודק ח"ו" ור"ל.

ומה נאמר לא שהממ"ח הוא רע מיסודו וצריך לדחותו ככל שניתן, לא! מה נאמר?: "הם רוצים לפתוח מרכז מיון חרדי, ואז, שם יהיה הפיצוץ הגדול" "לנו זה לא טוב" "פה יהי לנו בעיה, פה יגררו אותנו למלחמה וזה לא טוב" שום מילה על בעיה שישתכנעו או ישמעו דברים לא ראויים, כל הבעיה היא להיגרר למלחמה, והעיקר שר' שמואל לא יהיה צודק.

**

וכאן ישנו איזה בלבול למען הצבור, הניסיון לטעון כי יש לדחות את צרת הממ"ח ככל הניתן, אינו אלא בריחה מעצם הבעיה גופא, הרי כל אחד מבין בשכל הישר כי התועלת הגדולה ביותר של ההפגנות היא לפני שהדברים מגיעים לנקודת ה"אל חזור", אחרי שהדברים ברורים ומוחלטים קשה מאוד להאמין שגם 800,000 המפגינים ישנו זאת, כל אחד מבין שעכשיו הוא הזמן האחרון שניתן עוד לשנות משהו על ידי הפגנות.

אך כותב החוברת לא מתבלבל ושואל שאלת תם: "במה עדיף עכשיו מאשר לאחר החוק? הרי אותה מלחמה שניתן לנהל על כך עכשיו, ניתן לנהל גם בהמשך?" כאילו לבטל חוק הוא דבר קל באותה מידה בה ניתן למנוע את חקיקתו...

וכעת הוא מגיע לנקודה שהיא בגדר "גזירה היא שגזרתי וחוק הוא שחקקתי ואין לך רשות להרהר אחריה"

וכך הוא כותב "ולהיפך עכשיו המצב הוא נפיץ, וכל דבר גורר התנגדות ונזק"

כמובן שזה מסתרי תורה ולאף אחד אסור לדעת מדוע יש נזק להפגנות בשלב זה, נגד הסברה הפשוטה שככל שיראו שיש בצבור התנגדות לגיוס כך הם יבינו שהם חייבים לעדן עוד ועוד את החוק, אך כמובן שכאן נגענו בנקודה כואבת שכל המעיין בה רצוי לו שלא נברא...

כך מבלבלים ומרמים את הצבור.

**

קורא נכבד!

כעת אתה שואל את עצמך הייתכן? האם ניתן לדבר כך? האם ייתכן שגדולי הדור נותנים ידם לפשרות ח"ו??

דע לך, עמך אני בתמיהתך, כמוך, וככולם גם אני עומד ותוהה ונבוך, גם אני עומד תמה וכואב, ושואל את עצמי שוב ושוב הייתכן? אולי באמת הכול שקר, או חלום??

אבל

צריך שיהיה ברור:

האם מותר שיהיה נח"ל חרדי? לא!

האם יש נח"ל חרדי? כן!

האם מותר שחרדים ישרתו בשח"ר? לא!

האם חרדים משרתים בשח"ר? כן!

האם מותר שחרדים יפעלו מטעם "שירות אזרחי"? לא!

האם חרדים משרתים בשירות אזרחי? כן!

האם מותר שחרדים ילכו ללמוד לימודים אקדמאים? לא!

האם חרדים פונים ללימודים אקדמאים? כן!

האם לא ברור שיש כאן בעיה בדרך ההתנהלות??

על מה נשאר עוד להתווכח???